

VILNIS

LIETUVIŲ LIAUDIES LAIKRAŠTIS
LITHUANIAN NEWSPAPER
3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Telefonas: (312) 842-7325

VOLUME LXIV, Nr. 18

KETVIRTADIENIS, RUGSEJO [SEPTEMBER] 14, 1984

KAINA 25 c.

KASDIEN

ARGI PIRMA! REAGANAS NETIKI IMPERIALIZMO MEKA ŽYDAI IR JUODAODŽIAI

Republikonai ir šiaip reakcinio plauko politikieriai apstulbo, kad demokratų prezidentinis kandidatas Mondale partnere pasirinko moterį Geraldine Ferraro. Didžioji spauda, pučianti į valdančiosios klasės dūdą, taip pat nustebsi, kad Geraldine Ferraro rinkiminės kampanijos metu gali sulošti didelę rolę kaip moteris ir kaip liberalinių nuotaikų žmogus.

Tačiau liaupsinimas, kad ji Amerikos istorijoje pirmą moteris, kandidatuoja į viceprezidento postą, daugiau kaip žlibumas. Nežino ar sąmoningai didžiosios spaudos nabaigai ignoruoja, kad komunistų partija ir anais prezidento rinkimais turėjo iškėlusį į viceprezidento postą savo kandidatę moterį ir šiems rinkimams turi — Angela Davis.

Ką gi, tokia jau didžiosios spaudos etika: kas nepatinka, to ir nėra jos puslapiuose.

Žymieji Amerikos mokslininkai sako, jog po branduolinio karo ant Žemės kamuolio būtų vadinama "branduolinė žiema". Per sluoksnį nuo sproginėjamų bombų sukeltų dulkių bei dūmų nebeatėtų į Žemę saulės spinduliai, temperatūra nukristų žemiau nulio, dirvožemis išaltų daugiau kaip metrą, gyvenimą išnyktų. Su šiuo teiginiu sutinka ir tarybiniai bei kitų šalių mokslininkai.

Prez. Reaganas tuo netiki. Planuoja skirti \$50 milijonų, kad mokslininkai ištirtų, ar tikrai taip atsitiktų.

Ar neprotingiau būtų, kad prezidentas tuos pinigus skirtų tyrinėjimams kaip išvengti branduolinio karo, — sako tarptautinės moterų lygos vadovė Cathy Foster. Mokslininkai taip pat pesimistiškai žiūri į prezidento planą.

Graikija uždraudė JAV kariuomenei turėti jos teritorijoje karinius manevrus, nes, girdi, Graikija labiau bijo NATO Turkijos, negu Tarybų Sąjungos.

Premjeras socialistas Andreas Papandreu, pasirašydamas šį draudimą pažymėjo, kad Tarybų Sąjungos negalima vadinti imperialistine šalimi kaip galima vadinti Jungtines Valstijas. Girdi, JAV yra imperializmo Meka.

Toks premjero pavaizdavimas Jungtinių Valstijų nuaidėjo per visą pasaulį. Blogos nuomonės apie JAV vis labiau plinta. Doriems amerikiečiams dėl to yra ko susirūpinti.

Profsąjungos rimtai pasiryžusios, kad Reaganas nelaimėtų rinkimų. Denveryje įvykusiame AFL-CIO profsąjungų vykdomosios tarybos

Antano Baranausko apdainuotame Anykščių šile, ant Sventosios upės kranto, daugiau kaip dvidešimt metų veikia "Silelio" poilsio namai. Ypač jie pagražėjo pastaraisiais metais: išaugo nauji korpusai, valgykla, klubas, įrengtos sporto ir vaikų žaidimų aikštelės. Siemet šiuose svetinguose namuose pailsės puspenkto tūkstančio žmonių. Daugelis jų čia ilsisi su šeimomis, trečdalis poilsiautojų — vaikai.

Nuotraukoje: Poilsio namai "Silelis".

A. Dilio nuotrauka

KEIČIASI TĖVIŠKĖS VEIDAS

Neatpažinti šiandien Geležių, seovinio sodžiaus prie vaizdingų Pyvesos upelių pakrančių. Buvęs nuošalus Panevėžio rajono užkampis su keliolika sodybų ir bažnyčia dabar naujose, tiesiose kaip stygos gatvėse pasidabinęs ištaisais gyvenamųjų namų kvartalais. Sodžiaus centre — irgi nauji originalios architektūros statiniai — kultūros namai, "Galybės" kolūkio valdyba, už jos švyti valgyklos-kavinės "Ramunės" sienos. Eini, sukį iš gatvės ir gatvelės, ir matai: čia dailus vaikų lopšelis-darželis, ten vidurinė mokykla.

posėdyje išaiškėjo, kad AFL-CIO profsąjungos skirs net \$6 milijonus propagandai prieš Reaganą per televiziją, radiją ir skelbimus per spaudą. Į šias išlaidas neįeina savanorių profsąjungų narių veikla prieš Reaganą.

Savanorių darbas bus ir jau yra verbuoti naujus balsuotojus, platinėti antireaganinius lapelius, agituoti rinkėjus už jį nebalsuoti.

Tai rodo, kaip darbininkams prezidentas įkarto su savo reagonomika.

Prieš dvidešimt metų žydai, juodaodžiai, portorikiečiai ir kitos mažumos išvien kovojo už civilines laisves. Buvo stiprus bendras frontas kovai prieš diskriminaciją, prieš nepaisymą mažumų.

Nūdien reakcininkai trina rankas iš džiaugsmo, kad tarp žydų ir juodaodžių įvarė kyla. Taip, kyls įvartytas, bet ne tarp žydų ir juodaodžių, o tarp sionistų žydų ir juodaodžių.

Sveikai galvojantys žydai bei juodaodžiai supranta, kad šis "kyls" yra reakcijos triukas dar ketveriems metams pasodinti Reaganą Baltuosiuose rūmuose.

S. J. Jokubka

Ne be pagrindo sodiečiai sako, kad šiandien jie gali gyventi mėnesiais neišvažiuodami iš ūkio. Prireikę ko nors nusipirkti — dvi parduotuvės čia pat. Atsirado namų rūpesčių, sukį į buitinio aptarnavimo kompleksinį punktą. Čia tau ir skalbinius priims išplauti, ir drabužį išvalys, ir radijo aparatą, televizorių ar batus sutaisys. Namų šeimininkėms, ypač jaunesnėms, tai labai prie širdies, nes atsiranda laisvo laiko į kultūros namus, teatrą, ekskursijon išvykti.

O paklausk kolūkio pirmininką Juozą Kairį, kokie aityvai visa tai sunėšė, kas tuos vieną už kitą gražesnius rūmus pastatė? Melžėja Stasė Kilienė, veršininė Genė Cerniauskienė, kaulių šėrėja Pranė Glebavičienė, mechanizatoriai Juozas Sarapas ir Feliksas Simoliūnas... Prisimins jaunuosius traktorininkus Stasį Kurkauską, Albertą Stašį ir darbo veteranes — gyvulininkystės darbuotojas Vandą Baušienę, Janiną Juodrienę. Tai jų darbščių rankų dėka jėvas murų kyla, runkeliai rudenio iš vagų virsti ima. Už visas gėrybes į ūkio kasą kasmet beveik milijonas rublių grynų pajamų iplaukia.

O jei pasidomėsi žmonių darbo sąlygomis, pirmininkas nuveš į technikos kiemą, prie fermų. Aplink asfaltas, pėsčiųjų takeliai, stiebiasi į saulę medeliai ir krūmų guotai. Pagal specialistų projektus sutvarkyta gamybinių pastatų aplinka. Tvartuose mechanizmai, mašinos. Vis kad žmonių triušą palengvintų.

Plačiais žingsniais "Galybės" kolūkis žengia pirmyn. Ir ypač džiugu, kad drauge su savo tėvais, senais sodiečiais čia triušia ir jų vaikai. Praeis kiek laiko, ir jaunų žmonių ūkyje bus dar daugiau, nes dešimtys vaikinių ir merginų su ūkio stipendijomis ir be jų mokosi

TRUMPAI

— Viceprezidentas George Bush ir jo žmona Barbara yra verti \$2,128,069.

— Kai kuriuose kino teatruose rodomas filmas "Red Dawn", vaizduojantis kaip TSRS vadovaujant Nikaragvai padarė invaziją į JAV. Taikos šalininkai filmą boikotuoja, kur esti rodomas — piketuoja.

— Persų įlankoje nedidelė valstybėlė, turtinga naftos, Kuveitas ketina legalizuoti politines partijas. Kuveitas viena iš arabų šalių, kuri turi tamprus diplomatinis santykius su TSRS.

— Naujoji Zelandija siekia, kad Ramiojo vandenyno pietinis regionas būtų paskelbtas nebranduoline zona.

— Darbo departamento statistikos duomenimis, bedarbių bėra apie 8 milijonai. Bet kaip sako Joint Economic Committee, prie 8 milijonų pridėjus tuos, kurie prarado viltį rasti darbo ir perėjo gyventi iš socialinio aprūpinimo pašalpių, darbingų žmonių be darbo yra mažiausia 11 milijonų.

— Amerikos mokytojų federacija pasisakė už "Dump Reagan".

— Iranas kviečia kai kurias kapitalistinių šalių didžiąsias automobilių kompanijas statyti automobilių fabrikus Irane.

— Amerikos kolonijoje Portorike nedarbo lygis siekia 23 procentus, o jaunuolių daugiau kaip 50 procentų bedarbiai.

— Politikierių nuomone, Reaganui bus sunkiausia laimėti rinkimus Illinois ir New Yorko valstijose. Ir sunkiausia bus dėl to, kad šiose valstijose daugiausia registruojasi naujų rinkėjų.

— Prancūzijos pakrantėje netoli Abvilio miesto aptikta penkiolika minų prieš pėstinikus. Specialistų nuomone, rastieji šaudmenys išlikę nuo Antrojo pasaulinio karo.

— Panamos užsienio reikalų ministerija pasiuntė JAV ambasadai protesto notą dėl amerikiečių kontroliuojamos Panamos kanalo komisijos diskriminacijos nutarimo padidinti darbo užmokestį tik JAV piliečiams ir palikti jiems kitas lengvatas.

— Vengrijos vadovas Janos Kardar susitikime su Nikaragvos lyderiu Daniel Ortega pikta kritikavo Reagano administracijos kišimąsi į Nikaragvos vidaus reikalus. Susitikimas vyko Budapeste.

aukštosiose žemės ūkio mokyklose, technikuose ir profesinėse technikos mokyklose.

O kur jaunimas, ten entuziazmas, ieškojimų nestinga. Jaunimas savo darbu dar labiau dabins savo senąjį Geležių sodžių, kaip ir visą tarybinę Lietuvą. **Dainius Ručinskas**

VILNIS

Lithuanian Peoples' Bi-weekly (659-780)

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday, by the Workers Publishing Association, Inc.
Subscription rates in United States: one year \$10.00, six months \$5.50; Chicago \$12.00, 6 months \$6.50; Canada \$15.00, 6 months \$8.00; foreign countries \$15.00, 6 months \$8.00.

POSTMASTER: Send address changes to the
"VILNIS" - 3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 Phone 842-7325
Second-class postage paid at Chicago, Illinois (U.S.P.S. 659-782)

Koks jis bebūtų, bet kol kas dar . . .

Ruošiantis prezidento rinkimams kaip prez. Reaganas, taip demokratų Mondale bei jų šalininkai vanoja vieni antrus kaip katras įmanydamas, kad kuo daugiau pasimedžiojus balsų. Karščiausi debatai vyksta dėl mokesčių, nes jie liečia kiekvieną rinkėją. Negalima sakyti, kad mokesčiai nėra svarbus klausimas, dėl kurio nereiktų ginčytis. Ypač jis aktualus darbo liaudžiai, kuriai mokesčiai už algas vos bepakeliami. Aktualus mokesčių klausimas ir viduriniajai klasei bei smulkiesiems biznieriams, mažiesiems fermeriams. Respublikonai mušasi į krūtinę, jeigu Reaganas bus perrinktas, mokesčiai bus didinami tik labai būtinam reikalui atsiradus. Demokratai kalba atviriau. Jie sako, jog būtina bus didinti, kad sumažintus valstybės biudžeto deficitą. Tačiau ar bus paimti už pakarpos tie, kurie turi milijonines pajamas ir mokesčių nemoka, o jeigu ir moka, tai labai nedidelius, teprasitaria tik demokratų, bet ir tik per pusę lūpų, kad įsipiršus tiems, kurie pasipiktinę mokesčių mokėjimo sistemoje "skylėmis", per kurias išspūstomis kišenėmis nėra sunku perlįsiti.

Be mokesčių klausimo, vardan šalies gerbūvio keliami debatuoti ir kiti klausimai, kaip civilinės teisės, socialinės programos, moterų klausimas, abortų klausimas, infliacija, nedarbas. Bet palyginus kiek ginčijamasi dėl mokesčių, tai šie klausimai, atrodo, vieniems ir antriems yra antraeiliai.

Kalbant apie užsienio politiką, kuri yra svarbiausiu klausimu, ginklavimusi edančiu biudžeta, varančiu nuo koto prekybą su užsieniu, keliančiu grėsmę suspirgėti branduoliniame kare, kaip vieni, taip antri prasitaria labai skūpiai. Kad ir prasitaria, bet nieko gero nežada.

Jeigu ir toliau bus tokia užsienio politika, kokia dabar yra — laikytis pasaulio žandaro rolės, nė vienas nepasako, kad Amerika gali susilaukti Graikijos bei Romos civilizacijų likimo, nežiūrint kad ir būtų išvengta branduolinio karo. Visur girdisi "Yankee go home", vadinasi, gali gyventi ir be Amerikos. O ypač gali gyventi, kai pasaulyje iškilo antra "superpower" šalis — TSRS — siekianti sambūvio su šalimis, nežiūrint kokių jos socialinių sistemų bebūtų.

Ar Reaganas su Mondale apie tai pagalvoja, sunku pasakyti. Vieno tikslas yra pasilikti Baltuosiuose rūmuose, antro — patekti į juos. Liaudis per ketverius metus patyrė, koks prezidentas yra Reaganas. Tūkstančiai žmonių neteko savo namų, nepajėgdami išsimokėti morgičių, pradėję darbus. Tūkstančiai mažųjų fermerių subankrutavo ir tapo proletarais, tūkstančiams tapo sumažintos socialinio aprūpinimo pašalpos, vargingų tėvų vaikams tapo atimti pietūs mokyklose. Vieton mokyklų, ligoninių, parkų bei pigių gyvenamųjų namų statymo, bilijonai dolerių buvo skiriami ginklavimuisi, Pentagono klestėjimui. Tokiam prezidentui Baltųjų rūmų durys turėtų būti užtrenktos.

Jeigu rinkimus laimės Mondale, ar jis bus geresnis prezidentas, prašosi klausimas. Jis taip pat valdančiosios kapitalistų klasės žmogus. Viceprezidentu būdamas Carterio prezidentavimo metais, nelabai kuo geru pasižymėjo, per didžiaturčių virvutę šokinėjo kaip visi tokiame poste sėdintis. Tačiau dabar, pasirinkęs sau partnere milijonierę liberalę Geraldinę Ferraro, jis irgi šneka kaip liberalas. Ir tas žodis "liberalas" nemaža žmonių užkerėja, kelia viltį, gal darys reformų, gal darys žingsnį atgal nuo prez. Reagano varomos reakcinės konservatorių politikos.

Turint galvoje koks yra prez. Reaganas, jo vieton reiktų pamėginti pasodinti demokratą Mondale. Koks jis bebūtų, bet kol kas dar nebijo liberalų ir nesigiria konservatizmu.

MILIJONAI—ŠMEIŽTUI

Washingtonė nuolat pasigirsta balsų, raginančių dar labiau išplėsti psichologinį karą prieš socializmą, kurį pradėjo ir toliau tęsia JAV ir NATO valdantieji sluoksniai.

Šį kartą tokie raginimai ateina iš Jungtinių Valstijų kongreso užsienio reikalų komisijos, kur buvo su rengti provokaciniai "svarstymai" dėl "žmogaus teisių pažeidimų", neva sutinkamų socialistinėse šalyse.

Seniai žinoma, kad antisocialistinio "kryžiaus žygio" iniciatorių Jungtinėse Valstijose sukurta propagandinė mašina, kurios vairuojantis ir koordinuojantis centras yra JAV informacijos agentūra JUSIA, jau šiandien pasiekė neregėtą mastą.

"Sutinkamai su įstatymu, — pažymėjo, kalbėdamas 1984 metų gegužės mėnesį JAV kongreso senato užsienio reikalų komisijos posėdyje senatorius C. Metajesas, — JUSIA turi skleisti objektyvią in-

formaciją užsienyje apie JAV vidaus gyvenimą ir užsienio politiką, atspindėdama įvairiausių Amerikos visuomenės sluoksnių nuomones. Dabar šią žinybą administracija pavertė priemone saviems avantiūristiniams tikslams įgyvendinti tarptautinėje arenoje, psichologiniam karui vesti prieš socializmo pasaulį".

JUSIA turi virš 200 skyrių daugiau kaip 120 pasaulio šalyse, leidžia 12 žurnalų 22 kalbomis. Šiai žinybai priklauso radijo stotis "Amerikos balsas" (dirba apie 3 tūkstančius žmonių, biudžetas 1985 metais — per 170 milijonų dolerių). Daugiau kaip 100 šio užjūrio "balso" radijo siųstuvų (virš 70 yra už JAV ribų) kasdien užpildo eterį psichologinio karo dvasia persunktomis laidomis net 40-čia kalbų. Kasdien tai užima virš tūkstančio valandų.

Tarp kitko, jei Washingtono politikieriai iš tikrųjų rūpintųsi "žmo-

Is sunerimusio pasaulio del rytojaus

PARĖMĖ TSRS INICIATYVA

Pasaulinė profsąjungų federacija (PPF) paragino plačia tarptautine kampanija paremti Tarybų Sąjungos pasiūlymus dėl Artimųjų Rytų konflikto suregulavimo. Pagrindinė pavojingos padėties regione priežastis, pabrėžia PPF pareiškime, yra agresyvi ekspansionistinė Izraelio politika, kurią jis vykdo Washingtono tiesiogiai remiamas.

Pasaulinė profsąjungų federacija tvirtai remia TSRS pasiūlymus, kurie atitinka pasaulio visuomenės reikalavimus.

DUKTERYS REIKALAUJA IŠTIRTI

Nužudyto Cilės antifašisto generolo Karlo Pratsos dukterys pareikalavo vėl iširti, kokiomis aplinkybėmis buvo įvykdytas pasikesinimas, per kurį 1974 metų rugsėjo mėnesį žuvo jų tėvas ir motina. Kaip žinoma, generolas Pratsas, griežtai pasmerkęs Pinočeto vadovaujamą kruviną pučą, buvo priverstas išvykti iš tėvynės ir apsigyventi Argentinoje. Tačiau Pinočeto žvalgyba suorganizavo jo nužudymą.

GRESIA VISIEMS

Planetai iškilusi branduolinės katastrofos grėsmė daro poveikį visoms tarptautinių santykių sritims, kasdieniniam visų šalių piliečių gyvenimui. Pašalinti šią grėsmę — svarbiausias žmonijos šiandienos uždavinys. Tai pareiškė Brazilijos užsienio reikalų ministras Saraiva Gereira.

Kalbėdamas San Paulo valstijos universitete, jis taip pat griežtai kritikavo hegemoninę Vakarų finansinę ir ekonominę politiką besivystančių valstybių atžvilgiu ir paragino išsivysčiusias šalis "likviduoti nelygybę ir skurdą" pasaulyje.

BOLIVIJOS PREZIDENTAS

Bolivija pasiryžusi apginti politinę ir ekonominę nepriklausomybę,

gaus teisėmis", nereikėtų tokių teisių pažeidimų ieškoti už tūkstančių kilometrų nuo Jungtinių Valstijų. Faktų šiuo klausimu — ir neišgalvotų, o tikrai realių — jie galėtų rasti ir savo šalyje.

Ne kažkur už jūrų marių, o būtent Jungtinėse Valstijose yra dešimt milijonų bedarbių — dešimt milijonų žmonių, kuriems atimta teisė į darbą. Tuo tarpu tarp šimto Washingtono administracijos veikėjų kas ketvirtas, jų tarpe ir prezidentas, yra milijonieriai. Si administracija valdo šalį, kurioje pagal Amerikos spaudos duomenis, virš 30 milijonų žmonių gyvena žemiau neturto ribos, arba 40 milijonų pusbadžiauja, kur beveik 3 milijonai benamių. O kaip gi su demokratijos ir žmogaus teisių sąvoka galima sugretinti tą faktą, kad pagal Federalinio tyrimų biuro komandą šalis apraizgyta totalinio šnipinėjimo tinklu ir surinkta apie 34 milijonams amerikiečių?

Štai tokie faktai. Ir kokie bevyktų provokaciniai "svarstymai" Washingtonė, kiek milijonų būtų skiriama ideologinėms diversijoms organizuoti prieš socializmą, — tiesos nenuslėpsi. Negalima užmaskuoti ir beprecedentinio veidmainingumo Jungtinėse Amerikos Valstijose tu, kurie grubiai pažeidžia žmogaus teises, bando vaizduoti save "kovotojais už demokratiją".

Vladas Burbulis

laisvę ir nacionalinį suverenumą kovoje prieš reakcijos ir imperializmo jėgas. Tai sakoma respublikos prezidento Sileso Suaso sveikinime Bolivijos liaudžiai nepriklausomybės paskelbimo 150-ųjų metinių proga.

GRASINIMAI NESILIAUJA

Argentinos Kongdovos mieste pasikesinta į Rudolfą Barakę — vieną iš nacionalinės komisijos, tiriančios "dingusios be žinios" karinių režimų valdymo laikotarpiu, vadovus. Į jo namus buvo įmesta didelės griauamosios galios bomba. Laimingo atsitiktinumo dėka niekas iš namuose buvusių nenukentėjo.

Pastaraisiais mėnesiais reakcija išplėtė grasinimų kampaniją prieš šios šalies prezidento R. Alfonsino sudarytos komisijos narius.

PRIEŠ SOCIALISTINIŲ VIETNAMĄ

Kaip praneša agentūra VIA, per pastaruosius keturius mėnesius padidėjo Kinijos ginkluotos provokacijos prieš Socialistinio Vietnamo Respubliką. Kinijos armijos karinės dalys ir daliniai daug kartų buvo įsibrovę į Vietnamo teritoriją, artilerija intensyviai apšaudė Vietnamo gyvenvietes.

RENGIA SUSIDOROJIMĄ

Grenados marionetiniai valdytojai rengia susidorojimą su šalies revoliucinės vyriausybės vadovais, kurie buvo suimti JAV agresijos prieš šią mažytę salų valstybę metu. Kaip praneša "Gajana kronika", pasibaigus "parengtiniam tyrimui" prieš teismą stos 19 žmonių.

Kaip nurodo Karibų šalių demokratinė spauda, Washingtono suorganizuoto būsimo farso tikslas įbauginti nacionalinio išsivadavimo jėgas regione.

PARAGINO KANADOS VYRIAUSYBĖ

Zinomas liberalų partijos veikėjas J. Kuisas paragino Kanados vyriausybę stoti už branduolinės ginkluotės iššaldymą ir neatnaujinti susitarimo su JAV dėl Amerikos sparnuotųjų raketų bandymų Kanados teritorijoje. Laikraštysje "Toronto Star" jis pažymėjo, kad Amerikos "Peršingų" ir sparnuotųjų raketų bandymų Kanados teritorijoje. Laikraštysje "Toronto Star" jis pažymėjo, kad Amerikos "Peršinga" ir sparnuotųjų raketų dislokavimas Vakarų Europoje didina branduolinio karo pavojų, taip pat griežtai pasmerkė mėginimus perkelti ginklavimosi varžbas į kosminę erdvę.

TRUMPAI

— Vakarų Vokietijos viešosios nuomonės tyrinėjimų duomenimis, 80 procentai vokiečių nusistatė prieš Amerikos branduolines raketas.

— Vakarų Europos Sąjungos taryba nutarė leisti Vakarų Vokietijai ginkluotis sunkiaisiais pabūklais, kas iki šiol buvo draudžiama.

— Nacionalinė bažnyčių taryba paneigė, kad Nikaragvoje sandinistų valdžia represuoja tikinčiuosius, ir pasisakė drauge su sandinistais dirbti neturtingų žmonių reikalui.

— Nikaragvojo lapkričio 4 diena vyks parlamento rinkimai ir prezidento rinkimai. Sandinistų prezidentiniu kandidatu bus jų lyderis Daniel Ortega.

Vilnis, 1984 rugsėjo 14,

DRAUGĄ PAŽINSI

Iš spaudos išėjo žinomo Tarybų Lietuvos žurnalisto Pavelo Gelbako atsiminimų knyga. Mūsų skaitytojui ši pavardė mažiau, ar visiškai nežinoma, nes jis visą gyvenimą rašė rusų kalba. . . Taigi, kas jis, Pavelas Gelbakas?

Jis ukrainietis, dirbęs iki 1944 metų Maskvoje "Komsomolskaja pravda" ir kituose laikraščiuose, dirbęs ir karo korespondentu. Lietuvos KP CK pirmasis sekretorius A. Sniečkus jį kaip kvalifikuotą savo darbo žinovą tarpe pirmųjų pakvietė dirbti į Lietuvą. . . Tai buvo 1944-ųjų vasarą, — Vilnius tik išvaduotas, pabūklai tebegriaudžia Lietuvos pajūry. Griuvėsiai, suirutė, žodžiu, sunkmetis, kokio Lietuva dar neregėjo. P. Gelbakas gyveno iki Lietuvos išvadavimo Maskvoje, gyveno gerame su patogumais bute, turėjo sąlygas kūrybiniam darbui, turėjo gerai apmokamą tarnybą. Atsiminimų knygoje jis atvirai rašė apie to meto savo abejones: ko vykti į sugriautą Vilnių, kai patogu čia, su šeima, Maskvoje. . . Bet jis įveikė abejones ir priėmė pasiūlymą. Kaip nuoseklus internacionalistas jis suprato paprastą tiesą: Lietuvos neprikels iš griuvėsijų, neprikels naujam gyvenimui tie, kurie pasitraukė į Vakarų, ir tie, kurie sulindo į miškus, nes jie jau laukė naujo karo, dar baisnesnius sugriovimus ir kitokias nelaimes žadėjo Lietuvai. P. Gelbakas stėjo į pirmųjų tarybinės spaudos Lietuvoje kūrėjų gretą, nes skubiai reikėjo paprastiems žmonėms išaiškinti būsimą gyvenimo prasmę, nubrėžti gaires. Opičiausias buvo žemės klausimas ir ryšium su tuo P. Gelbakas prisimena dar vieną buvusį Maskvos spaudos darbininką Sergejų Nazarovą. "Byloti tiesą, agituoti valstiečius už

naują gyvenimą — toks buvo rusų žurnalisto S. Nazarovo tikslas. Kėdainių rajone, Marytės Melnikaitės kolūkyje jis pažinojo kiekvieną valstietį", — rašo P. Gelbakas apie S. Nazarovą. Be kita ko, jis buvo baigęs aukštuosius žemės ūkio mokslus, išmanė valstiečio gyvenimą ir senąją viensėdžių sistemą Lietuvos kaime vadino tiesiog "kaimiškojo idiotizmo" apraiška. . .

Praėjo dešimtmečiai, ir šandien kiekvienam aišku: S. Nazarovas buvo šimtą kartų teisus taip sakdamas, didesnė pusė Lietuvos kaimo jau susikėlė į patogias gyvenvietes.

Sunkiausiais pokario metais daug dabar aiškių tiesų reikėjo sudaiginti žmonių sąmonėje, apginti, įrodyti jų pranešumą. Tokios atsiminimų knygos, kaip žurnalisto P. Gelbako, visiškai paneigia buržuazinių nacionalistų prasimanymus ir ryškiai parodo nesavanaudišką tarybinių tautų, geriausių inteligentijos atstovų pagalbą lietuvių tautai pokario metais.

"Stojo rikiuotėn Kauno "Inkaro fabrikas", "paleista Vilniaus šiluminė elektrinė", "atstatytas dar vienas tiltas per Nerį". . . Tokios ir panašios antraštės mirgėjo Lietuvos laikraščių puslapiuose beveik prieš 4 dešimtmečius. Tos skūpios laikraštines eilutes bylojo daug, žymiai daugiau, negu visa buržuazinio laikotarpio vadinamoji "draugystė" su Vakarų valstybėmis. Tos žinios bylojo apie tai, kad tikras draugas padeda nelaimėje ne žodžiais, bet darbais. Rusai, ukrainiečiai, baltarusiai, kitų tautybių žmonės ir šandien triūsia ranka rankon su lietuviomis; gyvena tais pačiais džiaugsmiais ir rūpesčiais — buvome drauge kovoje, liekame ir pasiliksime drauge bendrame darbe. V. Liauška

KAIP ŠETKUS REAGANĄ RĖMĖ

Dabar, kai Reagano administracijos nežabotos ginklavimosi varžybos pasaulį priartino prie branduolinės katastrofos ribos, ne vienas žmogus susimąsto: ar žino šie veikėjai, ką jie daro? Ar išsimaigė branduolinio šantažo mėgėjai sugėbės kada nors sustoti? Ir ką apie tai galvoja eiliniai amerikiečiai? Negi šovinizmo ir militaristinės psichozės bangos pagauti, jie nenujaučia jokio pavojaus?

Nujaučia. Antai dar praėjusių metų lapkričio 30 dieną laikraštis "New York Times" išspausdino korporacijos "International Business Machines" valdybos garbės pirmininko Thomas Watsono straipsnį, kurio mintys iš tiesų vertos dėmesio. Prisiminsime, jog Thomas Watsonas kelis metus dirbo Tarybų Sąjungoje pasiuntiniu, todėl politinę situaciją šis žmogus vertina ne iš nuogirdų. Jis rašo: "Per savo pusės amžiaus istoriją Amerikos — Tarybų Sąjungos santykiai matė daugybę pakilimų ir kritimų, tačiau dar niekad šie santykiai nebuvo tokie pavojingi. . . Prieš mus visi atslenkančios krizės požymiai". Įtempimą Europoje sukėlė amerikiečių "Pershingai", rašo autorius, ko gero, galimas sprogimas ir Artimuosiuose Rytuose, aštrėja situacija Persų įlankoje. Ir štai tokiu pavojingu taikai laikotarpiu nepravedamos jokios konsultacijos, kurios galėtų atitolinti krizes ar padėtų išvengti branduolinio konflikto pavojaus. Trumpiau tariant, rašo Thomas Watson, ". . . dar niekad mūsų

egzistavimui gresiantis pavojus nebuvo toks milžiniškas, kaip kad dabar".

Kaip matome, netgi aukščiausiesiems Jungtinių Valstijų visuomenės sluoksniams, vadinamajam establishmentui priklausantis businessmanas yra ne juokais sunerimęs ir visai to neslepia. Sunerimę ir daugelis amerikiečių — apie tai vaizdžiai byloja ne dienom, o valandom augantis taikos šalininkų judėjimas.

Na, o ką gi šiais klausimais galvoja kai kurie mūsų tautiečiai? Kaip vertina išaugusią karinės konfrontacijos grėsmę reakingoji lietuvių išeivija? Laikraštyje "Nepriklausoma Lietuva" juodu ant balto rasime į politinius apžvalgininkus pretenduojančio žurnalisto S. Setkaus straipsnį "Sovietai ir pavergtieji". Iš karto reziumuokime — jokių pavojų mūsų tautietis šioje situacijoje neižiūri. Greičiau atvirksčiai! Pasidžiaugęs, jog nuolat puldinėjama Nikaragva, Setkus džiugiai tvirtina: "Čia dar tik pradžia tikrų puolimų, nes Centrinėje Amerikoje amerikiečių kariuomenė įsitaiso galingas bazes visam laikui". Seniai laikas įvesti tokią tvarką, kokia reikalinga Amerikai, atvirai ragina autorius, tačiau jis supranta, jog šandien tokie demokratijos platinimo metodai nėra populiarūs, todėl Reagano administracija susiduria su vis didesniu pasipriešinimu. Setkus komentuoja: "Visas prezidento Reagano sunkumas pareina iš sovietų agentų suvedžiotos Amerikos visuomenės

KODEL TIEK ŽIAURIŲ SMURTŲ PASAULYJE

Į šį klausimą ne visi vienaip atsako. Daugelis dvasiškių tvirtina, kad smurtai — religinio auklėjimo stoka. Toks tvirtinimas prieštarauja realybei. Juk per tūkstančius metų istorinio laikotarpio religijos ne tik egzistavo, o ir valdė. Ir kur tik jos turėjo galią, vykdė žiauriausius smurtus. Kiti aiškina, kad smurtas — žmonių prigimtis. Negalima paneigti, kad žmonių prigimtis neturi nieko su smurtu. Tik smurtas nėra būtina prigimtis lygiai kaip egoizmas ar religijos. Kai kas gali paklausti: jeigu smurtas nėra būtina prigimtis, tai kodėl per tūkstančius istorinio laikotarpio metų žmonės buvo auklėjami smurtui. Šandien pažangieji auklėtojai yra ištyrę ir praktiškai įrodę, kad pavyzdinis auklėjimas daro didesnę įtaką žmonių auklėjimą negu gyvo ar rašyto žodžio auklėjimas. Ar gali kas pasaulyje matyti žiauresnių smurtų kaip karai? Ne, žiauresnių nėra ir negali būti. Tik 1917-tais metais, pirmą kartą istorijoje, V. Leninas pasiūlė visuotiną taiką tarp viso pasaulio valstybių. Tai buvo balsas vos susikūrusios pirmosios socialistinės respublikos Rusijoje. Imperialistinis kapitalas išsigando: "Kaip gyvensime be karų". Kapitalistams karai neša didelius pelnus, o žmonių žudynės jiems tik sportas. Greitai sudarė planus ginkluotai intervencijai, kol dar buvo silpnutė socialistinė Rusija, kad ją sunaikintų.

Kapitalistinės valstybės užpuolė jaunutę Tarybų respubliką, kad sunaikintų ją, kol dar silpnas socializmas, ir grąžinti kapitalistinę santvarką Rusijoje. Tarybiniai žmonės su didžiausiu pasišventimu ir gyvybių aukomis apgynė pirmą taikos valstybę pasaulyje. Nors kapitalistinių valstybių intervencija subliūško, bet jos nenustojė vilties, darė naujus planus nutildyti taikos balsą, kuris plito pasaulyje. 1941-ais metais pradėjo žvėrišku žiaurumu vykdyti paruoštus planus. Tų planų vykdymui atsistojo priešakyje nužmogėjęs Hitleris. Buvo išbandymas, buvo milijonai aukų, bet tarybinė liaudis nepalūžo. Po ketverių metų trukusios kovos užpuolikai buvo išvaryti iš tarybinės žemės, o užpuolikų vadas pats nusižudė savo urve.

Imperialistinio kapitalo viltys vėl sužlugo. V. Lenino taikos idėjos laimėjo ir smarkiai pradėjo plisti. Visa eilė valstybių persitvarkė į socialistinę santvarką, susikūrė tarptautinis komitetas už taiką. Nors Vatikanas viduramžiuose buvęs karų generalinis štabas, vėliau aktyvus jų rėmėjas, popiežiaus Jono XXIII lūpomis irgi pasisakė

dalies. Juk net Amerikos vyskupu memorandumas dėl nusiginklavimo yra kiaurai persunktas tų agentų įtaka". Maža to, barasi Setkus, "sovietų agentams tarnauja ir politiškai nesutūpėjusi laisvojo pasaulio spauda", todėl būtent dipukai privalo padėti pakeisti Amerikos visuomenės opiniją, ką jis, Setkus, šiuo metu ir daro. Todėl, gerbiami politiškai susitupėję tautiečiai, meskit viską į šalį ir pulkit Reaganui į pagalbą. Nutaikę "Pershingus" į Maskvą, galgi išvaduosite ir Lietuvą. . . Komentuoti, ko gero, neverta.

Kazys Bagdonavičius

už taiką. Dabar visa eilė aukštų ir žemesnių dvasiškių, mokslininkų, darbininkų ir studentų organizacijų, žurnalistų pasisako ir kovoja už taiką. Taigi, 1917-tų metų V. Lenino idėjos išplito visame pasaulyje. Visa dauguma žmonių, kurie aktyviai ar pasyviai prisideda prie kovos už taiką yra tie žmonės, kurių žmoniškieji pradai išsivystę iki tokio laipsnio, kad dominuoja gyvuliškuosius pradus (visi gerai žinome, kad kiekviename žmoguje randasi žmoniškųjų ir gyvuliškųjų pradų). Todėl, kurių žmoniškieji pradai dominuoja gyvuliškuosius, jie priklauso humanistinei žmonių daliai.

Labai liūdna, kad mažuma kapitalistų daro įvairius planus išprovokuoti naują karą ir naikinti žmones bei tautas, kovojančias už taiką. Imperialistinio kapitalo bosas viešai kalba, kad galimas lokalinis nuklinis karas. Ta mažuma didžiaturčių, norinčių išprovokuoti karą yra tie žmonės, kurių gyvuliškieji pradai išsivystę iki tokio aukšto laipsnio, kad dominuoja žmoniškuosius pradus. Jie yra antihumanistai. Tie didžiaturčiai ir yra didžiausia grėsmė pasaulinei taikai. Dauguma jų sėdi valdžiu viršūnėse ir valdo didžiausius turtus, kuriuos panaudoja ginklų gamybai ir karų propagandai.

Bet jeigu taikos jėgos aktyviai ir vieningai kovos už taiką, tai šių antihumanistų užmojai ir planai prieš taiką gali būti suaiškinti. Dabartinė kova už taiką turi dar istorijoje nebuvusios reikšmės: ne tik laimėti taiką, bet išsaugoti gyvybę mūsų planetoje.

Bijūnas
Sao Paulo, Brazil

Nors straipsnio autorius už taikos reikalą pasaulyje rašo idealistiniu samprotavimu, straipsnis pasaudiname tik kaip taikos šalininko.

Red.

NEŽMONIŠKOS PRIEMONĖS

Paaikškėjo nauji sionistų nusikaltimai arabams užimtose teritorijose. Kaip praneša Jordanijos laikraštis "Ad dustur", okupantai naudoja nuodingasias medžiagas prieš patriotus palestiniečius, kalinamus izraeliečių kalėjimuose. Kaliniai išdrįsę protestuoti prieš nežmonišką kalėjimų prižiūrėtojų elgesį, suvaromi į siauras nedideles kameras, į kurias leidžiamos nuodingosios dujos. Nuo jų kaliniai smarkiai apsinuodija, netenka sąmonės, išprotėja.

Trumpai

— Nežiūrint prez. Reagano administracijos spaudimo, Meksika vis tiek sutiko dar metus parduoti Nikaragai savo naftos.

— Uganda atsakė JAV militarinės paramos \$100 milijonų programos dėl to, kad JAV mėgina kištis į jos vidaus reikalus.

— Demokratų prezidentinis kandidatas Mondale sako, kad prez. Reagano administracija smarkiai pasunkino mažųjų fermerių padėtį. Apie du trečdaliai jų, kad pragyvenus, turi uždarbiauti iš šalies.

— Malvinų salose, dėl kurių Argentinos ir Anglijos karas pasibai-gė prieš dvejus metus, dar tebesproginėja padėtos minos, kai avių bandos ganyklose ant jų užaina.

Kodėl komunistai atsisakė dalyvauti Prancūzijos vyriausybėje

Kaip praneša TASS-as, formalus P. Morus vyriausybės atsistatydinimo pretekstas buvo jos atsisakymas kovoti už tai, kad būtų priimtas įstatymas dėl privačios katalikiškos mokyklos. Pirmasis atsistatydino švietimo ministras A. Savari. Tai buvo tarsi kibirkštis, uždegusi didesnę liepsną. Po to atsistatydino visa vyriausybė. Tačiau tikroji vyriausybės atsistatydinimo priežastis buvo sunkumai ekonomikos srityje. Ir ne dėl katalikų mokyklos problemos komunistai atsisakė dalyvauti L. Fabuso vyriausybėje. Šis žingsnis irgi susijęs su Prancūzijos ekonomika.

Nuo 1981 metų vyriausybėje keletis postus užėmė Komunistų partijos atstovai. Pirmieji vyriausybės žingsniai tarsi rodė, kad norima žengti socialinės pažangos keliu: buvo priimti įstatymai dėl darbo savaitės sutrumpinimo, padidinti minimalūs atlyginimai, sumažinti pensijinis amžius. Tačiau vyriausybė nesugebėjo sulaukyti infliacijos, nuolat ilgėjo bedarbių eilės. Tai, kad vyriausybės nurodymu buvo nacionalizuota keletas įmonių ir bankų, prarado reikšmę — kursas vykdyti griežtą ekonomiką ir modernizuoti pramonę dar labiau padidino nedarbą. Vis daugiau įvairių pramonės šakų darbininkų netenka darbo. O perspektyvos irgi gana liūdnos. Prancūzijos informacijos agentūra Frans press pranešė, kad per kelerius ateinančius metus automobilių pramonėje bus panaikinta 40 tūkstančių darbo vietų, plieno pramonėje — 17-27 tūkstančių, anglies — irgi iki 27 tūkstančių darbo vietų. Nuo 1982 metų vidurio iki 1983 metų vidurio pramonėje buvo likviduota 185 tūkstančiai darbo vietų. Profsąjungų vadovai tvirtina, kad šių metų pabaigoje darbo ieškos 3 milijonai žmonių. O tai yra milijonai tragedijų.

Kaip mato Lietuvą

Maskvos televizija neseniai svarbiausioje žinių laidoje 9 valandą vakaro parodė filmuotą siužetą apie Lietuvos žemdirbius... Mes Lietuvoje jau seniai apsipratome su lietuviškų miestų ir kolūkių vardais, lietuviškais pavardėmis centrinės, tai yra Maskvos televizijos ir radijo laidoje, spaudoje. Na, o mūsų draugams Rusijoje, kitose tarybinėse respublikose tokia informacija yra aktuali, naudinga. Lietuvoje žmonės moka ūkininkauti, tvarkytis. Kalbu, aišku, apie sveiką nacionalinio pasididžiavimo jausmą, būdingą tiek lietuviams, tiek ukrainiečiams ar amerikiečiams.

Įvairius ir gana išsamus Lietuvos gyvenimo vaizdas susidaro nuolatos sekant Maskvos televizijos, radijo laidas, skaitant didžiąją spaudą. Dar pasakysime — objektyvus vaizdas. Informuotumas yra vienas būdingiausių šiuolaikinio žmogaus bruožų.

Galėtume nurodyti ne vieną pozityvų straipsnį apie Lietuvą ir socialistinių bei kitų valstybių spaudoje.

Bet ne visus Vakaruose tokia objektyvi informacija patenkina, o kai kas atsibunda po ilgo letargo miego ir sušunka visiškai ne į toną, kaip antai vienas Švedijos laikraštis: "laikas vėl atrasti Pabaltijo valstybes!" Niekas nedraudžia to daryti, atsakytume, mes negyvena-

Beje, nedarbas Prancūzijoje (kaip ir daugelyje kitų Vakarų Europos šalių) skatina ir šovinistines nuotaikas. Mat ekstremistinės dešiniųjų organizacijos teigia, kad dėl nedarbo kalti... imigrantai. Esą tereikia atsikratyti pakistaniečių, turkų bei kitų iš užsienio atvykusių darbininkų, ir problema bus išspręsta. Dalis prancūzų patiki tokiais demagogiškais tvirtinimais.

Komunistai kritikavo vyriausybę ir dėl užsienio politikos. Paryžius pritaria Amerikos pirmojo smūgio branduolinių raketų dislokavimui Vakarų Europoje, nepripažįsta, kad TSRS ir JAV derybose dėl strateginės ginkluotės apribojimo Prancūzijos branduolinės pajėgos turi būti priskaičiuotos prie Vakarų branduolinių jėgų. Nepripažįsta vyriausybei populiarumo ir Paryžiaus veiksmų Cade.

Prancūzijos komunistų partijos CK plenumo priimtam pareiškime pažymima, kad vienintelė išeitis iš susidariusios ekonominės padėties — vykdyti uždavinius, už kuriuos prancūzai balsavo 1981 metais — ekonomiką galima pagerinti planuojant mokslinius techninius ryšius, sumažinant nedarbą. O naujasis ministras pirmininkas žada tęsti "griežtos ekonomijos" politiką, kuri, kaip įsitikinta, didina nedarbą, mažina darbininkų, tarnautojų, pensininkų perkamąją galia.

Naujasis ministras pirmininkas Loranas Fabiusas gimė Paryžiuje, prekybininko antikvaro šeimoje. Jam 38 metai. Turi Paryžiaus politinių mokslų instituto diplomą. Nuo 1973 metų — valstybės tarnautojas. Buvo prezidento patarėjas ekonomikos ir finansų klausimais. Buvo renkamas nacionalinio susirinkimo deputatu. 1981 metais paskirtas ministru biudžeto klausimais, o 1983 metais — pramonės ir mokslo tyrimų ministru. G. Vinickas

me užsidarę, atsiriboję nuo objektyvios realybės, kaip tie, kuriems liežuvis neapsiverčia vadinti daiktus tikrais vardais, o Pabaltijo respublikas — tarybinėmis Pabaltijo respublikomis, kokiomis jos save paskelbė be patarėjų iš Švedijos, ar kitur prieš gerus keturis dešimtmečius.

Jeigu tokių išrankių ponų nepatenkina informacija iš pirmų rankų, jeigu Lietuvos operos, baletų net dvejose iš eilės gastrolės Švedijoje irgi nieko nepaaiškina apie Lietuvos šiandieninę kultūrą, tai gal, sakau, yra koks superobjektyvios informacijos šaltinis?

Taip, skuba mums į pagalbą Brooklyno "Lietuvių informacinio centro" vadovė, "Lietuvių jaunimo sąjungos" politinio skyriaus vedėja, ir dar — naujaisiais specialios premijos už "įsijungimą į veiklą Lietuvos labui" laureatė, Inga Damušytė. Su tokia tituluota konkurente varžytis beprasmiška, nes radijo korespondentui ši mergina paliudijo tiesiai: "Mes turime visą informaciją. Renkame ją iš įvairių šaltinių — didžiosios spaudos, žurnalų, knygų".

Kokia toji "visa informacija"? Pasirodo, svarbiausią vietą minėtos merginos dosje užima medžiaga apie religijos vaidmenį Lietuvoje. Kas dar? Kelios religininkų nuo-

Problema išsprendė 1940 metais

Tarybų Sąjungoje sudarytos sąlygos visų tautų ir nedidelių tautelių kalbų laisvam vystymuisi. Vienos oficialios kalbos Tarybų šalyje nėra. Rusų kalba yra tarybinių tautų tarpnacionalinio bendravimo priemonė.

Kodėl kaip tik ši kalba? Todėl, kad, kuriantis Tarybų Sąjungai, didesnioji šalies gyventojų dalis jau mokėjo rusiškai. Daugumai Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungos gyventojų rusų kalba buvo gimtoji. Didelei jų daliai — ukrainiečiams, baltarusiams labai artima gimtąjai kalbai. O ir nemaža dalis kitų tautų atstovų taip pat buvo pramokusi rusų kalbos. Juk jau carizmo sąlygomis buvusios Rusijos imperijos tautoms reikėjo susikalbėti, ir jos mokėsi rusų kalbos: tik tada atsiradavo ir priešingų tendencijų: carinėje Rusijoje, kuri buvo vadinama "tautų kalėjimu", mažų tautų kalbos buvo slopinamos, todėl ir rusų kalbą buvo žiūrima kaip į prievarta skiepijamą oficialią valstybinę kalbą. Matyt, tai prisimindami, reakcingosios išeivijos vadovai ir bando skleisti prasimanymus apie "rusifikaciją" Tarybų Sąjungoje. Bet juk padėtis visiškai kitokia: socializmo sąlygomis, tautų lygiateisiškumo, laisvo vystymosi sąlygomis tiesiog neįmanomas kokios nors vienos kalbos išskėlimas, jos pavertimas oficialia valstybine kalba. Rusų kalba ne tik nebuvo paskelbta valstybine, bet ir kaip tarybinių tautų tarpnacionalinio bendravimo priemonė nebuvo niekam primesta, nebuvo įvesta jokių įstatyminių aktų. Ji tapo tokia priemone, kai įvairios tarybinės tautos ieškojo bendravimo kelių ir savo noru pasirinko kaip tik rusų kalbą. Įvairių tarybinių tautų žmonės savo interesais stengiasi ją išmokyti. Tarpnacionalinio bendravimo kalbos buvimas ne trukdo, o padeda ugdyti lietuvių tautos ir kitų tarybinių tautų kultūrą.

Tarybų Sąjungą sudaro lygiateisišės tautos. Ir mažytės tautelės turi politinę, ekonominę ir kultūrinę savivaldą. Tokiomis sąlygomis tarpnacionalinio bendravimo kalbos buvimas tik skatina kiekvienos tautos ekonomikos, mokslo, kultūros vystymąsi. Tarpnacionalinio bendravimo kalbos buvimas išsprendžia ir mažesnių tautų antrosios kalbos problemą.

Kas tai per problema?

Priminsime prieš keletą metų ir išeivijos spaudą pasiekusius žinomo žurnalisto, vertėjo, kultūros istoriko, buvusio "Naujosios Romuvos" redaktoriaus Juozo Keliučio žodžius: "Nedidelei tautai, tokiai, kaip mūsų, lietuvių tauta, jeigu ji siekia išeiti į platų pasaulį, antroji kalba — būtina".

Manome, kad visi pripažins šitų žodžių teisingumą. Antroji — vienos didžiųjų pasaulio tautų — kalba tikrai reikalinga mažai tautai. Reikalinga tam, kad maža tauta kuo greičiau ir kuo pilniau gautų informaciją apie pasaulinius mokslus, technikos pasiekimus, kad nedidelio krašto gyventojams būtų lengviau traukos.

O dar? Daugiau nieko.

Dabar — paskutinis klausimas: kam reikalingas toks atviras akių dūmimas? Atrodo, niekam. Netgi tiems Lietuvos kaimynams ir ne draugams Švedijoje, kurie šiandien žino apie Lietuvą mažiau, negu jų tėvai, seneliai — prieš 40 ir 50 metų. Virgilijus Liauška

viau prieinamos kitų pasaulio tautų dvasinės vertybės. Antroji kalba reikalinga ir tam, kad taptų mažos tautos — jos mokslo, jos kultūros — tiltu į pasaulį. Kaip tik todėl, priminė Juozas Keliuotis, apie 1930 metus Lietuvoje ir buvo iškilusi antrosios kalbos problema, spaudoje buvo diskutuojama, kokią antrąją kalbą pasirinkti.

... "Aš prisimenu buržuazinės Lietuvos literatūrą. Tarp jos kūrėjų buvo daug labai gabių, talentingų rašytojų, kurie ir dabar yra lietuvių literatūros pasididžiavimas ir garbė. Tuo metu buvo sukurta nemaža reikšmingų kūrinių. Bet jie buvo žinomi tik vienam kitam tūkstančiui skaitytojų. Vienos rankos pirštais buvo galima suskaičiuoti knygas, išverstas į kitas kalbas. Prisimenu žodžius, kuriuos pasakė Vincas Mykolaitis-Putinas 1935-aisiais metais lietuvių kultūros kongrese: "Mes turime siekti, kad mūsų knygos būtų vertėamos į kitas kalbas". Iš mūsų literatūros meistro pageidavimas įsikūnijimo tik Tarybų valdžios metais. Rusų kalba, — pažymi Juozas Keliuotis, — tapo tuo tiltu, kurio dėka mes bendraujame ne tik su kitomis tarybinėmis tautomis, bet jos pagalba mūsų literatūra pasidarė žinoma ir kitose pasaulio šalyse".

Taigi, Lietuvai 1940 metais įsijungus į Tarybų Sąjungą, lietuvių tautai išsprendė ir antrosios kalbos problema.

Jeronimas Jurgelionis

Trumpai

Siemet sukako penkeri metai kaip Nikaragvos liaudis nuvertė reakcinį Somozos režimą ir stato naują gyvenimą, vedantį šalį į socializmą.

— Valdomam JAV Portorike nedarbo lygis liepos mėnesį pasiekė 22 procentus. Ieškančių darbo priskaitoma beveik 200,000 žmonių.

— Peru taip pat ketina nebemokėti pakūkanų už užsienio skolas. Šalis užsienio bankams skolinga \$14 milijonų. Bolivija atsisakė mokėti anksčiau.

— Prieš dešimtmetį už JAV kontinentinės teritorijos ribų buvo 323 stambūs kariniai įrenginiai. Dabar jų — 359, neskaitant užsienio bazių, kuriomis JAV gali naudotis, bet negali kontroliuoti.

— Tik vienos šiuolaikinės raketos užtaiso galia yra lygi visų antrajame pasauliniame kare panaudotų sprogstamųjų medžiagų galios pusei.

Karikatūristo žvilgsniu

Militarinė sąjunga.

Vilnius, 1984 rugsėjo 14.

Ir dailės istorijai

30-ies tūkstančių knygų per maža

Pripranti prie Lietuvoje leidžiamų knygų didelių tiražų, prie tų knygų paklausos, ir vis tiek, žiūrėk, susiduri su vis nauju tos leidybos faktu, kuris priverčia maloniai nustepti ir susimąstyti apie gerą lietuviškos knygos ir apskritai kultūros likimą socialistinėje respublikoje. Štai dar vis stebimės dėl to, jog specialistams, atrodo, tetinkanti filosofinė literatūra išleidžiama net 30 tūkstančių egzempliorių tiražu, kuris yra įprastas romansams, bet ji bematant išperkama. Dabar, pasirodo, jog tokio paties gero likimo susilaukė ir dailės literatūra. Kalbame ne tik apie įvairius dailės ar foto albumus, kurie, nors ir žymiai brangesni už šiaip knygas, neužsiguli knygynuose, o kai kurie, ir dar didesniais tiražais, tuoj pat tampa retenybe arba visiškai išperkama.

30 tūkstančių egzempliorių išėjo ir bemat buvo išpirkta dvitomė "XX a. lietuvių dailės istorija". Pirmasis tomas išėjo 1982 m., o antrasis — 1983 m. data pasirodė ši pavasarį. Tai labai skoningai, prabangiai atrodantis leidinys, kuris, savaime aišku, gausiai iliustruotas. Jam pasirodžius, jau turime akademiškai solidžią, mokslinę ikitarybinio laikotarpio dailės istoriją. Ta proga galima pasijuokti, kad dar vienoje srityje (kaip ir visose kitose) emigraciniai lietuvių kultūros "gelbėtojai" neberekėjo imtis darbo, kuris (kaip ir visi kiti, liečiantys lietuvių kultūros istoriją) jiems teįmanomas tuščiomis kalbomis (prisiminkime nenusisekusią istoriją su Lietuvos istorijos rašymu arba tuščiai garsintą M. K. Čiurlionio "gelbėjimą" reprezentacinio albumo išleidimu...).

Rašyti Lietuvos dailės istoriją sparčiau susidarė galimybės įsteigus Lietuvos TSR Mokslių Akademijos Istorijos institute menotyros sektorių, kuris sutelkė teatro ir dailės istorijos tyrinėtojus: Pasirodė keli kapitaliniai Lietuvos teatro istorijos tomai (1918—1929 m., 1940—1956 m.). Lygiagrečiai rašoma ir dailės istorija. Kaip žinia, gerai sutvarkytas Lietuvoje ir muzikos istorijos tyrinėjimas bei studijų leidimas; didelio pasisekimo susilaukė vertingos lietuvių įžymiesiems kompozitoriams skirtos knygos. O visa tai ir vėl gi liudija puikias sąlygas, sudarytas moksliniam lietuvių kultūros istorijos tyrinėjimui: sutelktas kvalifikučiausias atitinkamų sričių specialistų būrys, kuris, valstybės ne tik remiamas, bet ir skatinamas, tiesiog privalo rašyti mokslinius darbus lietuvių kultūros temomis. Argi tai nėra dar vienas iš daugelio faktų, liudijančių, kad būtent Tarybų valdžia iš tikrųjų rūpinasi lietuvių meno moksliniu tyrinėjimu ir tuo pačiu jo ugdymu? Juk turbūt niekas netrukdyt šiuo reikalu rūpintis Lietuvos valdžiai iki 1940 metų, jeigu nebūtų to visuotinio valdančiųjų sluoksnių abejingumo lietuviškos kultūros klausimams (o tik didžiulis troškimas pralobti!).

Lietuvių dailės istoriją iki 1940 m. parašė instituto darbuotojų ir talkininkų būrys: I. Korsakaitė, I.

Vilnis, 1984 rugsėjo 14.

Kostkevičiūtė, J. Mackonis, A. Savickas, A. Valiuškevičiūtė, Z. Žemaitytė (abu tomai), P. Petrusėvičiūtė, J. Savickaitė (II tomas).

Pirmajame tome (326 psl.) rašoma apie lietuvių dailės istoriją iki 1930 m., apžvelgiant ir XIX amžiaus dailės raidą, antrajame (507 psl.) — apie ketvirtojo dešimtmečio dailės istoriją. Matyti, jog šis sunkus ir sudėtingas darbas ne iš karto sekėsi: pirmas tomas buvo atiduotas rinkti spaustuvei 1978 m. vasarą, o spausdinti tepasirašytas 1981 m. pabaigoje. Užtat antrasis tomas atiduotas spaudai praėjusių metų pradžioje, o išspausdintas — tu pačių metų pabaigoje.

Užsienio lietuvių dailės mėgėjams, be abejo, bus įdomu pastebėti, jog knygose sau deramą vietą užima ir tie įžymūs lietuvių dailininkai, kurie po Antrojo pasaulinio karo atsidūrė svetur ir tęsė savo kūrybinį darbą. Pirmajame tome atskiras skyrius yra skirtas A. Varnui, antrajame — plačiau nagrinėjama A. Galdiko, V. Vizgirdos, V. K. Jonyno, V. Petravičiaus, P. Augiaus to meto kūryba, o taip pat skiriama vietos A. Valeškai, P. Puzinui, N. Arbit Blatui, Č. Janušui, J. Bagdonui, J. Dagiui, V. Kašubai, V. Ratui, T. Valiui, A. Vaičiūčiui, V. Andriūšiui, A. ir A. Tamošaičiūsiams bei kitiems. Pateikiami jų kūrybos pavyzdžiai. Sunku pasakyti, kas vis tiek nepatiks kai kuriems Lietuvos kultūros istorijos darbų kritikams, panašiems į K. Bradūną, svetur, bet reikia manyti, nepajėgs paneigti paties veikalo solidumo, reikšmingumo ir patrauklumo, nebent pazirs dėl eilučių skaičiaus vienam ar kitam arba tiesiog iš įpratimo. O gal ir visai nutylės, nenagrins, nesidžiaugs? Kaip ir įprasta "patriotams", turintiems (pagal jų manyimą), objektyvumo monopolį... Man tik atrodo, kad kaip tik šitame, o ne vėlesniuose tomuose, būtų tikėt aptarti Jono Rimšos kūrybą.

Vladas Kaunietis

Pastaraisiais metais Panevėžio naujų gyvenamųjų rajonų skveruose ir aikštėse iškilo daug įspūdingų skulptūrų.

Nuotraukoje: Naujame gyvenamajame rajone mokyklos kieme papuošė Veronikos Vildžiūnaitės skulptūra "Sutartinė".

V. Brajo nuotrauka

Įdomi ir turininga šiemet vaikų vasara Baltijos pajūryje. Karklininkų pionierių stovykloje "Žilvitis" savo atostogas praleido du tūkstančiai žemdirbių vaikų. Čia jie ne tik ilsėjosi, bet ir talkininkavo Černiachovskio kolūkyje, tvarkė Girulių girią, keliavo po apylinkes, rengė išvykas į Klaipėdą, Ablingą ir kitas vietas.

Girulių pionierių stovykloje prie Baltijos jūros atostogavo dešimt tūkstančių moksleivių.

Nuotraukoje: Vaikai Baltijos pajūryje.

B. Aleknavičiaus nuotrauka

Lazeris melioracijoje

Viena iš paskutinių melioracinės statybos naujovių — lazerinė technika. Ją plačiu mastu į gamybą diegia respublikos melioratoriai. Lazeris leidžia du — tris kartus tiksliau sureguliuoti tranšėjos nuolydį ir žymiai pagerinti darbų kokybę. Su tokia technika dirbantys pirmaujantys daugiakaušų ekskavatorių mašinistai iki penktadienio padidina darbo našumą, ir pats jų darbas lengvesnis.

Su šios pažangios technikos pa-

naudojimu Raseinių rajono "Ažuolo" kolūkyje susipažino sąjunginio melioratorių seminaro dalyviai — specialistai, mokslininkai, žinybų vadovai.

Dvi dienas trukusiame seminare buvo pasikeista ir kitose broliškose respublikose sukaupta patirtimi naudojant lazerinę techniką.

Seminare dalyvavo TSRS melioracijos ir vandens ūkio ministro pavaduotojas B. Požarskis.

FILOSOFIJOS AUTORITETAS

Profesorius V. Sezemano 100-jo gimimo metinių proga

Suomis kilme Vosylius Sezemas sukurdamas Lietuvoje savo antrą tėvynę, visas jėgas paskyrė Lietuvos filosofams ugdyti. Gražiai jo atminimą pagerbė Vilniaus V. Kapuskos universiteto filosofijos katedra ir TSRS Filosofų draugijos Lietuvos skyriaus etikos sekcija, ėmėsi gražios iniciatyvos surengti šio neeilinio mokslininko 100-ųjų gimimo metinių iškilmes ir mokslinę konferenciją.

Buvo padėtos gėlės ant profesoriaus kapo ir, dalyvaujant didelei universiteto delegacijai, tylos minute pagerbtas šio neeilinio mintojo atminimas. Po to universiteto kolonų salėje įvyko prisiminimų vakaras, kurį pradėjo filosofijos katedros vedėjas prof. E. Meškauskas. Savo prisiminimais pasidalino buvę V. Sezemano studentai, dabar jau profesoriai R. Plečkaitis, A. Gučas, šių eilučių autorius, artimieji. Po to sekė violončelės muzikos koncertas, sudarytas iš kūrinių, kuriuos mėgo profesorius ir pats namie grodavo.

Sekančią dieną įvyko mokslinė konferencija. Buvo perskaityti tokie įdomūs pranešimai, kaip A. Lozuraičio "V. Sezemano pažinimo teorija", V. Žemaičio "V. Sezemano etinės pažiūros", A. Sverdiolo "V. Sezemano kultūros koncepcija", B. Genzelio "V. Sezemanas lietuvių filosofijos konteksta" ir kt. Aštuntoji "Etikos etiudų" knyga, kurios signalinį egzempliorių jau teko matyti, taip pat skirta šiam filosofui.

Prof. V. Sezemanas Kauno Vytauto Didžiojo universitete pasirodė berods 1923 metais, pakviestas iš Berlyno. Paskaitas pradžioje skaitė vokiškai, tačiau per pora metų labai gerai išmoko lietuvių

kalbą ir toliau viską dėstė tik lietuviškai, aktyviai padėjo kurti originalius filosofinius terminus. Apie profesoriaus pažiūras tiek galiu pasakyti, kad jis iš idealizmo palaipsniui evoliucionavo į marksizmą. Kaip ir daugumas kitų inteligentų, jis rėmė Raudonąją pagalbą, kas mėnesį iš savo atlyginimo išskirdamas tam tikrą dalį, jo bute Sančiuose vidurinis sūnus (dabar žurnalistas tarptautininkas Maskvoje) buvo įtaisęs slaptą spaustuvelę, kur buvo leidžiami komjaunimo lapeliai.

Prof. V. Sezemanas buvo vienas labiausiai apsišvietusių savo meto ir savo aplinkos žmonių.

Turėdamas puikų klasikinį išsilavinimą, mokėjo septynias ar aštuonias kalbas. Buvo ir geras muzikantas, gražiai grojęs violončele. Muzikiniai gabumai pasireiškė dar vaikystėje, vėliau mokėsi muzikos privačiai Peterburge ir Vokietijoje. Ypač mėgdavo groti kameriniuose ansambliuose. Todėl ir namuose būdavo praktikuojami šeimyniniai koncertai, tuo labiau, kad ir jo antroji žmona (mano pusseserė) mėgo skambinti fortepijonu.

V. Sezemanui Vilniaus universitetas buvo labai brangus. Karo metais, kada ant senųjų pastatų krito padegamos bombos, jis su vėlesniu rektorium Bieliuku ir senu sargu Zaremba jas gesino, gelbėdamas šią mokslo šventovę ir jos inventorių.

Iki mirties (1963 m.) jis dėstė filosofiją, logiką ne tik universitete ir kitose respublikos aukštosiose mokyklose, bet būdavo kviečiamas ir į Maskvą. Tai rodo jo autoritetą.

V. Gulmanas

Miela pabūvoti miške

Daugelis žino, kokią didelę naudą gauname iš miško. Iš medienos, spyglių, žievės gaminama daugiau kaip 20 tūkstančių pavadinimų prekių. Miškai reikalingi žvėrimis ir paukščiams, daugybei kitų gyvūnų, miškai sukaupia ir grynina vandenį, švarina orą. Iš miškų ištekėja maži upeliukai neša gairių ir tyrą vandenį.

Tačiau visu tuo miškų turtas nepasveriamas. Miškai nepaprastai puošia mūsų įvairų kraštą, teikia jam sutilų grožį, reikalingą ir mažam, ir dideliui. Miškų prieglobstyje įsikuria sanatorijos, poilsio namai, pionierių stovyklos, miškų keliais ir takais vingiuoja daugybė turistinių maršrutų. Ypač daug žmonių miškai pavilioja vasarą, kada čia pilna žalumos, žydėjimo, paukščių balsų. Tik svarbu, kad visi suvoktų, jog miško turtai nėra begaliniai, juos reikia gausinti patiems.

Daug keliautojų patraukia ir į Lietuvos nacionalinį parką, Labanoro giria. Sutikti žmonės pasakojo apie nepaprastus radinius — miškų apsuptus ežerėlius, didžiulius Labanoro pušis, apie nepaprastą tylą eglėlių pavėsy ir švelnų pušų viršūnių ošavimą.

Gera keliauti miško keliais ir takais. Geriausia eiti pėsčiam, kad viską pastebėtum ir išgirstum, kad nepralėktum viesulu pro nepaprastą gražių spalvų ir medžių kamienų įvairumą. Eini keliu, klausaisi, kaip šalikelės žolėje groja žiogai, kaip miške švilpauja paukščiai, trauki į plaučius samanomis ir sakais kvėpiantį orą. O už kelio vingio laukia žiedais sumargavusios miško pievos, dar toliau mėlynuoja ežerėliai, į vasaros dangų įsižiūrėjusios miško akys.

Gera pasiklausyti miško tylos, kai nejudą beržų lapai, pavargsta siūbuoti pievokšnių smilgos, nuo vasaros šilumos apsnūsta paukščiai. Tada tik plaukia iš miško žolelių ir sakų kvapas, tik stebisi nurimusiomis pušų viršūnėmis baltas vasaros debesys. Ir kvapnaus žiedo ieškančios kamanės dūzgimas toje miško tylumoje nuaidi tolimų

vargonų balsais, regisi, suvirpina žoleles ir margus žiedus.

Girioje neretai pamatysi žmogų su palete. Stovi jis prie upelio ar ežerėlio, aukštų Labanoro pušų ar susimąsčiusių eglėlių, žvelgia į baltaliemenius beržus ir atranda, kad ju baltumas padeda tolyn pasibėgėti paupio pieva, dar mėlynesnėmis akimis įsižiūrėti į krantus miško ežerėliams, dar rausvesniam tapti pavakario debesiu.

Zmogus su jautria klausia pasidžiaugs, kad miškas moka nuostabią gražią groti. Susiaudžia, sužia girios medžiai, sušvilpauja jaunų eglėlių šakos, suošia aukščiausių pušų viršūnės, sušlama beržai ir juodalksniai, suvaitoja stipraus vėjo palenkti kamienai, sugirgžda, sušvilpauja susiglaudusios šakos, sugaudžia, suūksi senos drevės.

Gražus miškas ir lietui lyjant. Nuteška lietaus lašai į spygliuočius ir lapuočius medžius, o jie nuo to pasidaro dar mielsni — nusiprausę, aprimę. Pabūni po girios medžiais, pakvėpuoji girios kvapais, pasiklausai švelnaus medžių šlamesio — ir sugrįžti namo žvaldesnis, su šilto miško lietaus nuskaidrintomis mintimis.

A. Stasiukaitis

6

Senajoje Kauno rotušėje, dabartiniuose Santuokos rūmuose, iškilmingoje aplinkoje buvo surengtos 400-tūkstantojo kauniečio vardinės. Juo tapo farmacininkės Almos Kajauskienės ir F. Dzeržinskio staklių gamyklos darbininko Alfredo Kajausko sūnelis, kuriam duotas Žygimanto vardas.

Nuotraukoje: Alma ir Alfredas Kajauskai su sūneliu po iškilmingų vardinų.

K. Jurelės nuotrauka

AKMENĖJE "LUOKAVA"

"Luokava" — taip pavadinta nauja visuomeninio maitinimo įmonė, iškilusi rajono centre. Čia veikia konditerijos ir kulinarijos parduotuvės, restoranas ir valgykla, baras, kafeterija.

GINTARINĖS BALTIJOS KURORTE

Ką naujo šiame sezone paruosė svečiams Palangos šeimnininkai? Su kokiomis problemomis jiems tenka susidurti ir kaip tos problemos sprendžiamos? Atsako Palangos miesto vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas, plano komisijos pirmininkas Donatas Zuolis:

— Šį sezoną "Lino" kurortinių istaigų susivienijimo gydyklose pradėjo veikti du uždari ir vienas atviras baseinas. Į juos leidžiamas jūros vanduo. Visus metus poilsiautojai gali naudotis "Jūratės" sanatorinių kurortinių istaigų susivienijimo gydomuoju baseinu. Atvėrė duris tarpkolūkinių statybos organizacijų susivienijimo poilsio namai "Alka". Pagrindinė problema, kuri mus jaudina, kaip prailginti kurortinį gydomąjį sezoną. Todėl plečiami inžineriniai šiluminiai tinklai, didinamas rajoninių katilinių galinumas. Ypač daug dėmesio skiriama aptarnavimo sferai, vis daugiau statoma valgyklų ir kultūrinių objektų. Daugelis respublikos ministerijų ir žinybų, statydamos sanatorijas ir poilsio namus, įrengia daugiau miegamųjų vietų, tačiau "pamiršta", kad reikia ir kultūros klubų, ir valgyklų, ir kavinių. Todėl Palangos visuomeninio maitinimo istaigos nepajėgios deramai aptarnauti poilsiautojus, nes jų kasmet vis daugėja.

Pradėjo veikti fizioterapijos gydyklų antroji eilė. kurortinė klini-

ka. Vanagupėje išplėstas "Lino" susivienijimo poilsio ir gydymosi kompleksas, Lietuvos laivinkystės jūreivių tarpinė poilsio bazė.

Palangoje dabar jau 6 mėnesius gali ilsėtis ir gydytis šalies darbo žmonės. Tikimės, kad kitą penkmetį poilsio ir gydymosi bazės veiks ištiesius metus.

Siemet orai nelepina poilsiautojų. Kai šalta, retas poilsiautojas drįsta maudytis jūroje. Tačiau jiems nuobodžiauti nėra kada. Palangos muzikos salėje koncertuoja geriausi šalies kamerinės ir sinfoninės muzikos kolektyvai, o M. Gedvilo vidurinės mokyklos salėje rengia spektaklius Klaipėdos, Panevėžio, Šiaulių, Kauno, Vilniaus teatrų trupės. Vasaros koncertų salėje, kaip ir kiekvienais metais, rengiamas estradinis muzikos festivalis.

Druskininkų gatvės rajone įrengtas naujas atrakcionų kompleksas, apžvalgos ratas. Jojimo mėgėjai specialiaje manieže, prižiūrimi prityrusių trenerių instruktorių, gali išmėginti savo jėgas žirginio sporto šakose, vaikai mielai jodinėja poniais. Tam tikru maršrutu kurorto gatvėmis važinėja senovinės karietos. Baigiamas įruošti 15 km pėsčiųjų ir dviračių takas Palanga-Sventoji. Šachmatų, šaškių, Rubiko klubo žaidimo mėgėjai rengia turnyrus šachmtų kavinėje.

"K. T."

Treneris instruktorius Vladas Saudargas moko vaikus jodinėti.

T. Žebrausko nuotr.

Padeda technika

Viename didžiausių respublikoje Kuršėnų miškų ūkio gamybiniame susivienijime sėkmingai naudojami šį penkmetį gauti galingi čekoslovakiški ratiniai bei tėvyninės gamybos vikšriniai traktoriai, skirti medžių stiebų vilkimui iš miško prie kelių. Šie traktoriai našesni už anksčiau naudotus, o svarbiausia — nebereikia žmogaus, kuris trosu prikabinėtų stiebus.

— Dar visai neseniai vienas sunkiausių darbų miško biržėse buvo šakų genėjimas. Dabar nebeįsivaizduojame šio darbo be patogaus ir našaus šakų genėjimo įrankio. Jis pakeitė kirvį, tinka ir traku, ir smulkiam pomiškiui valyti, — sako susivienijimo vyriausiasis inžinierius Bronius Šakalys.

Gulbinų miško masyve šiais metais įsisavinama daugiaoperacinė

miško kirtimo mašina, kuri nupjauja medį, nugeni jį ir surenka stiebus į paketą. Ši sudėtinga technika patikėta sumaniam mechanizatoriui Jonui Kavaliauskui. Daug entuziazmo bandant ją, pritaikant darbui miškuose, kur daugiau lapuočių, parodė mechanikas Jonas Šiaučiūnas.

Įmonės specialistai paskaičiavo, kad jų miškuose šis automatinis

įrenginys gali sudoroti per metus net 15—20 tūkstančių kietmetrių medienos.

Kuršėnų miškininkai, diegdami naują techniką, šį penkmetį jau padidino darbo našumą 13 procentų, o medienos išvežimo vartotojams apimtys išaugo daugiau kaip trečdaliu.

Antanas Staponkus
Vilnis, 1984 rugsėjo 14,

Siūlo turistams pakeliauti

Turizmas padeda bendrauti įvairiausiu amžiaus, išsilavinimo, profesijų žmonėms. Kelionių mėgėjams Vilniaus kelionių ir ekskursijų biuras siūlo per 100 įvairiausių maršrutų į Krymą ir Karpatus, į Kaukazą ir pavolgį, į Sibirą ir Tolimuosius Rytus, į Vidurinę Aziją.

Vasarą rengiamos 10 — 20 dienų kelionės su poilsiu prie Juodosios jūros, o žiemą mėgėjams slidinėti — į Razdaną.

Turistai labai pamėgo keliauti įvairiausiais maršrutais turistiniu traukiniu "Lietuva", laivas po Juodąją jūrą, Volgos, Jenisejaus ir Amūro upėmis.

Siais metais biuras paruošė ir keletą naujų maršrutų. Egzotikos mėgėjų laukia kruizas po šiaurines Tėvynės jūras. Kelionė prasideda Kolos įlankoje, kurios rytiniame krante įsikūręs Murmanskas — tarybinės Užpoliarės sostinė. Artėdami prie Prano-Juozapo žemės, turistai galės pasigrožėti daugybe nedidelių ledkalnių. O pati Prano-Juozapo žemė — tai arktinis archipelagas, kurio salos padengtos storu ledu ir sniego sluoksniu. Kelionė tęsiasi Karos jūra iki Diksono. Toliau laivas plauks Jenisejaus upe iki Dudinkos uosto. Tai Taimyro nacionalinės apskrities centras. Čia

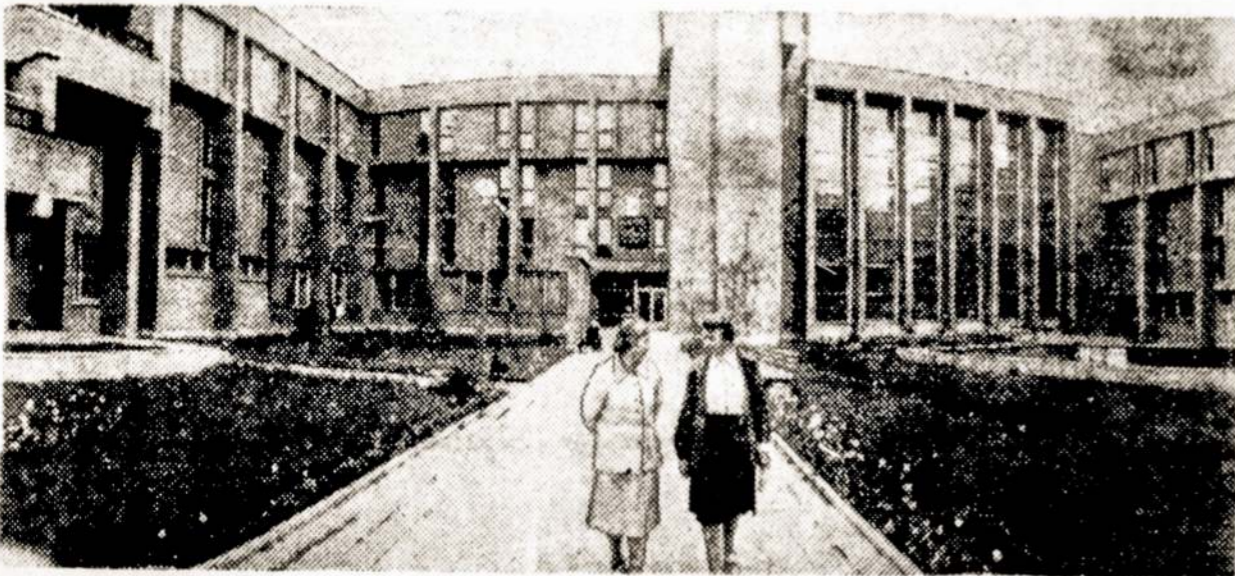
turistų laukia kelionė pačiu šiauriausiu pasaulyje geležinkeliu: Dudinka-Norilskas.

Toliau — vėl laivu, kuris plauks Barenco jūra, užsuks į Baltąją jūrą, į Onegos įlanką, kur išsidėsčiusios Solovkų salos. Šių salų gamta tarsi užburia pirmą kartą į jas patekusį žmogų — daugybė ežerų, sujungtų siaurais kanalais, kurių dugnas išklotas akmenimis.

Tiems, ką vilioja Vidurinė Azija, biuras paruošė penkių dienų maršrutą į Karagandą. Keliaujančiųjų šiuo maršrutu laukia pažintis su miesto įžymybėmis. Jie aplankys miestą palydovą Temir Tau. Be to, maršrutas suplanuotas taip, kad turistai ne tik dalyvaus įvairiose ekskursijose, bet ir turės galimybę dvi dienas praleisti prie Balchašo ežero.

Siais metais Tarybų Lietuva mini išvadavimo iš vokiškųjų okupantų 40-metį. Šio jubiliejaus garbei Vilniaus kelionių ir ekskursijų biuras vilniečiams ir miesto svečiams paruošė ekskursijas "Vilniaus Didžiam Tėvynės kare", "Rūdinkų girios partizanų takai", "Antakalnio karių kapinės", "Vilnius — Tarybų Lietuvos sostinė", "Socialistinis Vilnius".

Izolda Čeičytė

Tyliame Vilniaus kampelyje išaugo didelis raudonų plytų dviejų korpusų pastatas, kuriame įsikūrė karo ir darbo veteranų pensionatas. Jiems, garbingo amžiaus žmonėms, sudarytos tokios sąlygos, kad jaučiasi kaip namie. Esant reikalui, nedelsiant gali pasinaudoti medicinos pagalba, kuria teikia medicinos skyrius su specializuotais kabinetais.

Pensionate yra kino salė, biblioteka, biliardinė. Kiekviename aukšte įrengti poilsio kambariai, kuriuose galima pasižiūrėti spalvotą televizorių. Į pensionatą atvyksta respublikos teatrų artistai, įžymūs atlikėjai. Žmonės, atidavę daug jėgų ir energijos sunkiais karo ir taikaus darbo metais, apgaubti šiluma ir rūpesčiu.

Nuotraukoje: Veteranų pensionatas.

V. Gulevičiaus nuotrauka

Pasidairius po Lietuvos kaimus

— Lazdijų rajono "Jaunosios gvardijos" kolūkio Birutės gyvenvietę puošia gražus 7 hektarų parkas. Čia auga ąžuolai ir liepos, beržai ir kaštonai, tujos, eglės, pušys. O kai sužysta gėlynų kilimai — akys raibsta. Parką prižiūri visos kolektyvas, bet svarbiausias šeiminkas jame Stasys Vilkevičius.

— Jurbarko ir Tauragės sodininkų draugijų gėlininkai Jurbarko vidurinės mokyklos sode surengė kapų puošimo parodą. Buvo eksponuojama 22 kapų puošimo pavyzdžiai. Kad paroda buvo naudinga, byloja daugelis įrašų atsiliepimų knygoje.

Septynias dešimtis hektarų ariamų žemių ir kultūrinių ganyklų Varėnos rajono "Džukų krašto" kolūkio žemdirbiams anksčiau numatyto laiko perdavė pirmaujantis melioracijos statybos montavimo valdyboje Jono Jablonskio vadovaujamas gamybinis padalinys.

— Sparčiai augančią Mažeikių rajono "Tarybinės Žemaitijos" kolūkio centrinę Ukrainų gyvenvietę neseniai papuošė originalus staty-

nys. Mažeikių kilnojamosios mechanizuotos kolonos statybininkai čia baigė statyti naujus kultūros namus — vienus gražiausių rajone.

— Pirmieji Pasvalio rajone žiemkenčius sudorėjo "Istros" kolūkio žemdirbiai. Sumaniai rikiuodami darbus, jie per trumpą laiką juos nuėmė daugiau kaip nuo 260 hektarų. Kiekvienas iš jų vidutiniškai atsekė po 57 centerius grūdų.

— Salia Alytaus eksperimentinio namų statybos kombinato esantis Miklusėnų kaimas šiemet pasipildys trylika sodybų. Pagal Kolūkių statybos projektavimo instituto paruoštus naujausius projektus čia pradėta statyti kombinato parodomoji — eksperimentinė gyvenvietė.

— Švenčionių rajono Kretuonių kolūkyje neseniai atidarytas naujas penkiasdešimties vietų vaikų darželis. Mažieji kretuoniečiai jame jaučiasi kaip savo namuose. Vedėja Laima Žemaitienė rūpinasi, kad vaikučiams būtų šilta ir jauku. Virėja Ona Misiūnienė gamina labai skanius valgius.

Nuotraukoje: Soka Lietuvos studentai.

A. Dilio nuotrauka

AS I SEE IT

NELLIE DE SCHAAF

ENTRUST FOUR MORE YEARS TO THIS "JOKESTER?"

Even the smallest child in Europe and the world knows that a nuclear war would mean the end of civilization — mass incineration — yet President Ronald Reagan finds this a subject for his macabre sense of humor.

When queried about this "joke" by reporters, he retorted: "If you reporters had kept your mouths shut, no one would have known about it." (!!!) And this is the man some would vote for to lead our country for four more years — four more years of nuclear brinkmanship." The thought is horrifying — unless one is entertaining a "death wish." A most horrible one at that!

LETTERS TO CHICAGO SUN TIMES:

The Chicago Sun-Times can hardly be classified as "leftist", but even it was compelled to publish the following in its "Letters", August 19th:

Irving Weinberg, of West Ridge: "President Reagan, during a sound check preceding his Aug. 11 radio speech from his ranch, was reported to have jokingly said, he had signed a law outlawing the Soviet Union, and the bombing was to begin in five minutes.

"This so-called joke coming from one we have committed to the White House is unforgivable. Had we committed him to a mental institution, we might have understood this frivolous remark. One who ascends to the highest office in this country must assume a posture nurtured by moral strength, good will, dignity, concern for all the people, and a constant awareness of the impact of his words and actions on the world."

C. L. Hubbell, West Town, wrote:

"President Reagan recently said, 'My fellow Americans, I am pleased to tell you I have signed legislation to outlaw Russia forever. We begin bombing in five minutes.' If the President was serious, he would have been a moral monster — stargazing a world of universal extermination. If he was joking, he is a moral imbecile — joking about the most appalling potentiality confronting every man, woman and child.

"In either case, he demonstrated such distorted values and lack of judgment as unfits him for any responsible position."

Rick Lynn, East Side, wrote:

"..... with the tense relationship we have with the Soviet Union, that is all we need. Looks like Reagan and his big mouth did it again.

"God help us for our survival if this inhuman creature is allowed to darken the doorways of the White House again for four more years."

Jason Huebach, Evanston, wrote: "President Reagan's Armageddon humor saddened the world, and embarrassed America. Reagan's recent comments about bombing the Russians are causing us discomfort throughout Europe, to say nothing of our relationship with the Soviet Union."

CHICAGO'S "FALLOUT" SHELTERS

For those of the younger generation who do not remember the bomb shelters prescribed by the Civil Defense in an earlier era, you have the "fallout" shelters of this generation. The fallout shelters are supposedly for those unfortunates who do not own their own shovel, a back yard to dig a deep hole in which to crawl, a door, and three feet of dirt to cover the door, by whom?

For us lucky Chicagoans, it seems the government has thoughtfully provided us with 1,051 fallout shelters, equipped with medical kits, water containers, crackers and — most important — BODY BAGS!

Since 1962, the Liberty Savings and Loan Association, 5700 N. Lincoln has kept the shelter provided with medical kits, water containers and a sodden and moldy mess of crackers — shunned even by the rodent population! These will be at your service until the fire department grants permission to discontinue.

Jack Ahern, director of the emergency preparedness for the city, admitted that in the event of a nuclear attack, the shelters would offer some small comfort, just in KNOWING they are there, even if THEY WOULD NOT DO ANY GOOD! The shelters, too, are located in large office buildings, schools, banks and churches — locations UNKNOWN. And in the event of a nuclear attack HOW COULD THEY BE REACHED?

Joe Mealy, manager of the shelter program for the Federal Emergency Management agreed that fallout shelters would not do Chicagoans any good, as Chicago is [Nukelta į 8 psl.]

Atkelta iš 7 pusl.

"target-worthy. He said the best way for Chicagoans to survive would be to move OUT OF TOWN! To go where? The bomb Pres. Reagan jokes about so glibly is the NUCLEAR BOMB — ONE THOUSANT TIMES MORE POWERFUL THAN THE ATOM BOMBS DROPPED ON JAPAN! The entire continent would be one huge fireball! Small wonder that the world shudders at the thought of Reagan being re-elected!

This is why millions of people are demonstrating against their governments. They realize the only way to save the world from incineration is through the same kind of MASSIVE PROTESTS that brought the wars in Vietnam and Korea to an end! It can be done!

DEFEAT REAGAN AND ALL THE "GUTLESS" CONGRESSMEN WHO CLAMOR FOR A NUCLEAR WAR. Send them out to Nevada during a nuclear test.

TOKYO TO HOST WORLD ATHLETES

On September 14, eight nations participated in a track and field meet in Tokyo. Among the participating countries: The Soviet Union, Eastern Germany, Hungary, the United States, Great Britain, Italy, So. Korea, Taiwan, the Philippines, Thailand, Singapore, Indonesia, India, Kuwait and Iraq. The one day meet at Tokyo National Stadium included 18 men's and 10 women's competitions. The four years of gruelling training by the athletes of the Socialist countries were NOT IN VAIN!

FRIENDSHIP GAMES IN CZECHOSLOVAKIA

Top women athletes who did not attend the Los Angeles Olympics gathered in Prague, Czechoslovakia the week-end of Aug. 18 and 19 to prove they would have won gold medals in Los Angeles. 230 athletes from 17 nations included six world record holders. (Similar "Friendship Games" were also held in Moscow.)

Prague organizers were hopeful that two Los Angeles gold medalists — Alice Brown of the U. S., and West Germany's Claudia Losch would turn up as well.

INTERNATIONAL PEACE SHIP TO NICARAGUA

An international peace ship, supported by the Norwegian and Swedish governments and en-

dorsed by some 60 organizations and individuals, arrived in Nicaragua at the end of July with more than \$3.5 million in humanitarian supplies.

The idea for the Peace ship was originated by Nobel Laureates George Wald, of the U. S. and Adolfo Perez Esquivel of Argentina. Other U. S. endorsers included Joseph Lowery of the So. Christian Leadership Conference, former U. S. Rep. Bella Abzug, Rabbi Balfour Brickner, and actor Mike Farrell, of "Mash." American Friends Service (Quakers) also participated in the effort to provide not only humanitarian aid but to renew a call for Peace and non-intervention in Central America.

The Norwegian Parliament gave \$3 million for medical supplies and fertilizer, and five cargo boxes of educational material for children. The Norwegian workers loaded the ship free of charge as their contribution. NICARAGUA IS NOT ALONE!

POSTAL WORKERS DEMAND "FAIR SHAKE"

Since July 21, when talks broke off between the U. S. Postal Service (USPS) and the four unions representing the country's 600,000 postal workers, the postal workers have been working without a contract. The USPS had demanded substantial give-backs, a three year wage freeze from current employee, and a 23 percent cut in pay and a 50 percent reduction in sick and annual leave for new employees. Fortunately for the Postal Workers this was ruled illegal, so that older workers would not be replaced by new employee at reduced wages.

For current workers, the Postal Service's proposal would have slashed wages 79 cents an hour (in these days of rising costs of utilities, food, insurance, rent) and increased the cost of health care. Many postal workers with 25 years of service are receiving only about \$2,000 more per year than the newly-hired help.

It was learned, too, that the high wages allegedly paid to postal workers do not represent a true picture of the situation. The wages given are those of workers putting in many hours of overtime to make up for the dismissed personnel. Many of these employees are women who must work many hours overtime as they are the sole

support of the family.

The unions were also dismayed over management's indifference to protestation and guarantees for the more than 100,000 part time hourly employees, protections from the

excessive mandatory overtime employees now must work, guarantees for employees regarding work on holidays. WE WISH THE POSTAL WORKERS SUCCESS IN THEIR NEGOTIATIONS!

Laiškai

Folsom, Pa.

Dear Nellie — Looking forward by my trip to Lithuania in August. I am also looking forward to meeting my relatives whom I have never met. As you know, I have an aunt around 82 years of age. She has a son in forestry — and a daughter who is a doctor of veterinary medicine. They have two daughters — one studying to become a teacher — the other is a graduate engineer, who is now studying architecture in Vilnius.

Enclosed is a check for \$20 — ten dollars for renewal, and ten for donation toward the upkeep of the best Lithuanian newspaper in the USA.

I am still active — but with American-born people. I do what I can to work against Reagan, and especially his foreign policy. I think it stinks.

I am active in the campaign to re-elect Bob Edgar, one of the most liberal congressmen in the House of Representatives. He is working for a nuclear freeze — against pollution, and other activities to help the poor, the elderly and the children. Good luck and best wishes to all.

Wally Pozer

Phoenix, Az.

Dear Nellie — Valeria Urbikas sent me five tapes of the LEM and Gintaras, Roseland Choruses. It was very much appreciated by me, and I am enjoying them every day. It's wonderful to hear all those wonderful singers — Estelle Bagdon, Jerry Mikuzis, Wanda Gaidam, Paul Dauderis, Martin Widra, John Feiza, Ann Krisikin, Valeria and many others I could

mention.

What wonderful memories of Ann Peters teaching our great "Gintaru Balsai" — "Amber Tones", and Mr. Stogis, Price and also the St. Petersburg chorus and soloists. I play them to everybody I can, and brag that I was one of these singers in some of these parts.

P. S. I give my thanks to Valeria in all the work she put into these tapes. I know she went to a lot of trouble to put this together. — Her explanation to each singer's songs and years when sung. Bravo Valeria. I love you.

Della Reuther

Prince Edward Island, Canada

I am vacationing and resting on this beautiful island with friends — a Canadian-French couple who spend winters in St. Pete. Lovely capes and bays and the shores are bright red. The beaches are clean — water is clear but cold, 65 degrees. Weather has been great — 80's during the day, and in the 60's at night. I'm taking my doctor's orders — "get away from it all." My best to Louie and all at Vilnius.

Helen Janulis

Newark, Cal.

Pas mane dar viskas sekas neblogai. Visa šeima tvarkosi gerai. Tik žentą Irano valdžia neišleidžia išvažiuoti. Linkiu jums visiems viso gero.

Joana Grigas

Brooklyn, N. Y.

Brangūs Vilniečiai, čia prisiunčiu \$20. Tai \$10 už Vilnius prenumeratą, ir \$10 auka "Vilniai". Stiprios sveikatos ir saulėtų dienų linkiu iš visos širdies.

Ona Čepulienė

Šis tas apie Argentinos lietuvius

— Šiais metais gegužės mėnesį pažangieji Argentinos lietuviai minėjo savo laikraščio "Vagos" 23-sias metines. Ta proga Ratelyje įvyko banketas su menine programa. Žodį tarti buvo pakviestas laikraščio leidėjas S. Datanis. Jis su didele pagarba prisiminė visus bendradarbius ir draugus, kurie užėmė atsakingus postus laikraščiu pradėjus eiti ir tebeesančius poste dabar. Nuoširdžiai sveikino visus skaitytojus, kad jų dėka laikraštis gyvuoja 23 metus ir kvietė toliau visapusiškai jį platinti bei remti, kad lietuviškas pažangos žodis lankytų tautiečius. Jam baigus kalbėti buvo pakeltos taurės už visų sveikatą ir ilgus metus laikraščiu gyvuoti.

Redakcijos vedamajame šios sukakties proga nuoširdžiai dėkojama "Vagos" bičiuliams, teikusiems paramą ne tik vietiniams, bet ir broliams JAV.

— Gegužės 13 d. Buenos Aires ukrainiečių klube "Dnipro" pažangieji Argentinoje imigrantai, jų tarpe ir lietuviai, buvo suruošę 39-osioms metinėms pažymėti nuo hitlerininkų kapituliacijos. Minėjime dalyvavo TSRS atstovybės konsulas N. Pozdniakovas su žmona, vicekonsulas V. Krasnovas su žmona ir atstovai kitų tarybinių respublikų. Karinis atašė I. Chudenko,

pakviestas tarti žodį, pareiškė padėką už tokį didelį parengimą, skirtą prisiminti šią istorinę datą, ne tik tarybinėms tautoms, bet ir visai žmonijai.

— Jau 75 metai kaip gyvuoja Beriso mieste lietuvių draugija "Nemunas". Šiai sukakčiai pažymėti draugijos erdvioje salėje vyko banketas. Į minėjimą buvo atvykę ir iš Buenos Aires draugiškų organizacijų atstovai. Visus dalyvius sveikino organizacijos pirmininkas R. Dulkė.

— Berise mirė Viktoras Makaračius, sulaukęs 82 metus. Velionis buvo kilęs iš Alytaus, nuliūdime liko žmona Veronika Kasinskaitė ir artimieji Lietuvoje.

— Gegužės 1 d. garbingai atšventė Juozas Gudas 80-sias gimimo metines. J. Gudas yra gerai žinomas Argentinos lietuvių kolonijoje. Nuo pirmų dienų atvykimo į Argentiną įsijungė į lietuvių visuomeninį judėjimą kaip didelis meno mėgėjas. Įvairiose organizacijose buvo renkamas į valdybą, buvo ilgametis Lietuvių Liaudies Teatro aktyvus saviveiklininkas. Lietuvių "Kultūros" klube ėjo atsakingas išdininko pareigas. Laikraščio "Vagos" redakcija jam palinkėjo stiprios sveikatos ir ištvermės saulėdžio garbingo gyvenimo slenkstyje.

Paruošė S. J.

Vilnius, 1984 rugšėjo 14,

U.S.-SOVIET NEWS EDITORS MEET — The third annual conference of the New England Society of Newspaper Editors and the Union of Soviet Journalists began Tuesday at Brown University, Providence, Rhode Island. Frank Grundstom, president of the New England Society and director of human resources at the Boston Globe, speaks with Harold Garfinkle of the American-Soviet Cultural Exchange and Albertas Laurinčukas, chair of the Union of Journalists of Lithuania. UPI

St. Petersburg, Fla.

KARŠTA VASARA

Pas mus šiemet vasara labai karšta, dienos metu temperatūra pakyla iki 95 laipsnių, naktį nupuola iki 80. Laimingi esame, kad beveik kasdien palyja. Bet vistiek sėdime namie prie vėsintuvų.

Laukiame spalio 6 dienos. Mat, tą dieną mūsų klubas vėl pradės duoti pietus. Vieni pasiilgome skanaus maisto ir meninių programų, kiti susitikimų su draugais bei pažįstamais.

CHORO VEIKIMAS

Choro mokytoja Elena Janulytė sugrįžo iš atostogų gerai pailsėjusi. Sako, gavo daug gaidų iš Lietuvos. Atsiuntė kompozitoriai B. Gorbulkis ir A. Lopas. Vadinasi, choras turės daug darbo, kol naujas dainas išmoks dainuoti. Prašau nepamiršti.

Atviras laiškas "Vilnies" redakcijai

Gerb. draugai:

Anądien, kaip ir kitais kartais, mano šeimininkų kaimynas dypukas atėjo pas mane pasiskaityti "Vilnies", "Laisvės" . . . , o man atnešė iš Chicagos atėjusį jam, kaip jis sako, inteligentų dypukų laikraštį, išeinantį dar rečiau kaip "Vilnis" ir ne kiek didesnį už "Vilni".

Tenka pasakyti, kad laikraštis švarus, atspausdintas ant gero popieriaus, daugiau kaip laikraštinio. Lietuvių kalba lankiusiems vidurines bei aukštesnes mokyklas. Tačiau turinio atžvilgiu daugiau kaip "meiščioniškas, žmogui nesukeliantis intereso jį skaityti. Kadangi esu fanatiškas knygų ir laikraščių mėgėjas, visgi perskaičiau nuo pirmo iki paskutinio puslapio.

Kiek įsidėjau į galvą perskaitęs šį laikraštį, jeigu paklaustumėte — nieko. Tik tiek įsidėjau, kad šio laikraščio dypukai inteligentai prieš paskutiniame puslapyje turi šunų Dogą Buldogą. Ir kiek supratu, turi jį, kad jis juos saugotų bei apgintų nuo laikraščio priešų.

Kad tai šventa teisybė, štai kokia istorija:

Tas tų dypukų inteligentų šuo Dogas Buldogas susekė, kad iš jų laikraščio Vakarų Vokietijoje išeinantis "Nemuno kraštas" vagia straipsnius. Šuo sunerimo ir nuliūdo, kad nieko negali padaryti "Nemuno krašto" redaktoriui, nes jis labai toli, net už Atlanto.

Šuo Dogas Buldogas apie visa tai papasakojo savo bičiuliui. Šis Dogui Buldogui suabejojo, girdi, gal čia pačių laikraščio bendradarbių kaltė. Gal jie tą patį straipsnį ir šen ir ten siunčia. Vadinasi, daro taip, kaip daro kalkiniai žurnalistai.

Tačiau Dogas Buldogas nebūtų šuo, tuoj ėmė apklausinėti visus laikraščio bendradarbius, ar jie ir "Nemuno krašte" bendradarbiauja. Visi užsigynė, o vienas netgi supyko ir šuniui išrėžė:

— Kas aš tau? Žurnalistinė kekšė kokia, ar ką, kad į tokią, atsiprašant, smirdalynę nosį kiščiau. Net paleistuvės, kol dar šio to vertos, pasirenka "namus" kuriuose uždarbiaus. O mane, va, kažkoks Hansas Maslenskis "Nemuno krašte" viešai barškina ir dar už dyką! Nė ačiū, rupūžė, nepasako.

Kai kitą dieną mano šeimininkų kaimynas dypukas prievakari atnešė pasiskolintus pasiskaityti "Vilnies" ir "Laisvės" egzempliorius, jo Vilnis, 1984 rugsėjo 14,

ti, kad pamokos prasidės spalio 5 dieną toje pačioje vietoje. Įsidėkite tai į galvą.

LIGONIAI

Richard Janulis sugrįžo pas motiną ir gydos namie. Jo adresas 3832-21 Ave. N., St. Petersburg, Fla. 33713, telefonas 323-7017.

Dar sunkiai tebeserga Victor Thomas, 189 Pleasant St., Watertown, Mass. 02172. Viktoras Rapacka padėtas į slaugymo namus —

Nursing Home, Central Park Lodge, 8701-49 St. N. Toje pačioje Nursing Home padėta ir Mary Zukas.

Prašau draugus juos aplankyti ar pasiųsti atvirutes. Jiems bus linksmiau, kad yra nepamiršti. S. K.

paklausiau:

— Ar tas laikraštukas, kurį vakar davei pasiskaityti, tikrai yra inteligentų dypukų?

— O kaip gi! — dypukas nustebo ir ėmė pasakoti, kad apie laikraštį esą susibūrė tik mokyti vyrai, vieną žiną netgi baigusį politinius mokslus, keli esą profesoriai.

— Laikraščio bendradarbiai taip pat mokyti žmonės? — aš vėl paklausiau.

— Vyreli, nemokytų žmonių, neinteligentų raštų laikraštyje nerasi.

— Abejoju, — aš ir vėl jam, — štai, pasiskaityk, ar tai mokyto, inteligento raštas taip išskoneikiantis "Nemuno krašto" redaktorių? — ir padaviau jam pasiskaityti, kur supykęs vienas laikraščio bendradarbis Dogui Buldogui iškolioja "Nemuno krašto" redaktorių, o patį laikraštį išvadina smirdalynė.

Dypukas paėmė tą vietą perskaityti ir:

— Tiesa, truputį perdėta, — dypukas nuo laikraščio pakėlė akis į mane, ir, girdi, kai žmogus supyksta, mokytas ar nemokytas, praranda savitvarą.

— O kur redaktorius buvo, kad tokį gatvišką koliojimąsi praleido į laikraštį? Jeigu "Naujienu" Gudelis tokius dalykus praleistų, nebūtų nuostabu. Jis specialistas per laikraštį koliotis.

Dypukas ėmė mikčioti, bandė ginčytis, kad laikraštis esąs tikrai mokytų, inteligentiškų dypukų organas.

— Tamsta nesupranti, tas Dogas Buldogas laikraštyje tėra dėl juoko iš kai ko pasišaipyti.

— Taip, suprantu, kad dėl juoko, bet juokas yra nelygus juokui, — dypukui nenusileidau.

Tuo tarpu iš kiemo įėjo mano šeimininkas, mudu nutilome kaip niekur nieko, nors ginče buvome įsikarščiavę. Sumetėm dar po žodį kitą ir atsisveikinę išsiskyrėm.

Skaitytojas

Helen Bordner pasakė svarbią žinią

Lakštučių suruoštame gimtadienio ir pasitarimo renginyje, rugpjūčio 13 d. teko susitikti Helen Bordner. Ji papasakojo, kad buvusi Phoenix, Arizonoje, ir susitikusi čekigiečiams gerai pažįstamą Dalla

Tarp žmonių ir su žmonėmis

SNEKTELEJUS SU A. POVILONIU

Lankantis Frank Vesely pagrabė teko šnektelti su plačiai žinomu Antanu Poviloniu, Lietuvių Tautinių kapinių direktoriumi. Antanas papasakojo, kad ir jiems, kapinių direktoriams, tvarkyti kapinių reikalai nėra jau taip lengva kaip daugelis mano. Darbo ir rūpesčių esti iki valios.

Kaip žinia, A. Povilonis iš profesijos yra namų pirkimo ir pardavimo tarpininkas. Dabar, kai už paskolas namams pirkti palūkanos yra iškilusios, namų pardavimai bei pirkimai yra drastiškai sumažėję. Ypač esą sunku namą nusipirkti jaunesniems žmonėms, neturintiems santaupų įnašui.

FRANK MIKUŽIS

Kas iš čekigiečių nežino, savo laiku buvusio aktyvaus saviveiklininko, Frank Mikužio. Atsimename jį kaip nepavargstantį choruose ir kitokioj saviveikloje. Bet kad jis tokios stiprios valios, vargiai buvo galima pastebėti.

Jau keleri metai Frank Mikužį kamuoja pristojusį sunki liga. Teko vyrui pasiduoti kelioms operacijoms. Kiek teko girdėti, ne kartą jis nesuabejojo ar operaciją atlaikys, niekad neteko girdėti, kad jis aimanuotų, jog jį kamuoja sunki liga. Visuomet jį tenka matyti entuziastingą, ryžtingą, pakilia nuotaika.

NEATRODO, KAD SENI

Marytė ir Julius Urbikai jau daugiau kaip pora metų yra pensininkai, bet niekas nepasakys, kad jie jau seni, nors turi išauginę dukrą, sūnų ir netgi turi anūką Dariu. Abu aktyviai dalyvauja LDS bowlininkų sąjudyje, LDS Monarch kuopos veikloje. Nemaža padeda ir laikraščiai "Vilniai", ypač Julius.

Tokių pavyzdžių Amerikoje gimusių ir augusių lietuvių, kaip

Reuether. Pasirodo, kad jį pasinėrusi į pažangų judėjimą tarptautiniu mastu.

Smagu, kad Dalla taip puikiai dirba pažangos labui. Vilnietė

RUSAI KVICIA

June Meka paskambino ir paprašė pakviesti pažangius lietuvius į jų rengiamą banketą ir koncertą rugsėjo (September) 30 dieną, 1 val. p.p., Humboldt Center salėje, 2757 W. LeMoyn Ave., Chicago.

Be dainų, muzikos, šoks rusų garsioji šokėjų grupė. Užtikriname, kad nuotaikingai ir naudingai praleisite sekmadienio popietę rusų ir ukrainiečių šeimoje. Jie labai dažnai atvyksta pas mus, tad nepasilikime skolingi ir dalyvaukime šiame bankete. Vilnietė

KULTŪRIETĖS KVICIA Į BANKETĄ

Norime iš anksto pakviesti visus geros valios lietuvius atsilankyti į Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos ruošiamą šaunų banketą, spalio 7 d., 12 val. dieną, "Vilnies" salėje. Visas banketo pelnas skiriamas laikraščio "Vilnis" 65 metų jubiliejinio albumo reikalui.

Lauksime svečių iš toli ir arti, o kad atvykę nesigailėsite, iš anksto užtikriname. Rengimo komitetas

Marytė ir Julius Urbikai, turime nedaug.

Jau išnuomavo salę

Teko nugirsti, kad jau yra išnuomota salė būsimam kitais metais "Vilnies" jubiliejiniam banketui. Ją surado ir išnuomavo laikraščio direktorių ipareigoti pirmininkė Estela Bogden ir direktorius J. Urbikas. Tenka laukti, kad salė atitiks ir jaunesnės kartos žmonių skoniui.

Dabar belieka ruošti laikraščio jubiliejiniams iškilimams, nežiūrint kad jos numatomos dar kitais metais birželio mėnesi. Atrodo, kad dar negreitai, bet laikas nestovi vietoje, diena po dienos, netgi ir savaitė po savaitės bėga praėjusi visu spartumu.

DIRBA DYKAI

Antanas Litvinas yra įdomus žmogus. Daug jis yra matęs svieto, daug turi pažįstamų bei draugų, plačiai jis žinomas Chicagoje netgi ir daug kam visoje Amerikoje.

Cia turiu pasakyti, kai A. Litvinas išėjo iš turėto savo biznio ir perėjo į pensiją, jis tapo nuolatiniu "Vilnies" įstaigos svečiu, atėjo dirbti laikraščio ekspedicijos skyriun be jokio atlyginimo — dykai ir dirba jau kelinti metai. Be to, A. Litvinas pasižymi ir dosnumu kaip laikraščiu, taip ir kitokiems visuomeniniams reikalams.

ADMINISTRACIJOS VEDEJAI DARBYMETIS

"Vilnies" administracijos vedėja Nellie DeSchaaf šiuo metu darbymetis. Iš visos Amerikos laikraščio skaitytojų plaukia sveikinimai, kurie turės tilpti "Vilnies" jubiliejiniame albume.

Vedėja džiaugiasi, kad į jos laiškus, kviečiančius laikraštį sveikinti albume, atsiliepiamas daug didesnis negu tikėjosi. Tik sunerimus, ar visi laiku prisius sveikinimus, kurie netrukus jau reikia pasiųsti į leidyklą. J. Žaliukas

EX MAINIERIŲ ŽINIAI

Dar kartą, ir paskutinį, primenu, kad mūsų klubo narių susirinkimas įvyks rugsėjo 15 d., 12 val. dieną, "Vilnies" salėje. Prašau visus atsilankyti ir nesivėluoti, nes vaišės prasidės lygiai 12 val., susirinkimas 1 val. Sekr. J. M-nė

Aplankėme drg. M. Martuzienę

Sužinojė, kad drg. Mary Martuzienė rugpjūčio 10 d. atžymėjo savo 95-tą gimtadienį, sumanėme ją aplankyti ir asmeniškai palinkėti dar daug gimtadienių sulaukti. Proga pasitaikė puiki, mūsų bičiuliai tą dieną vyko pas savo pažįstamus į Racine, Wisc. ir mudvi su Julija Urmoniene pažadėjo pavėžėti.

Nuvykę radome pas ją jos marčią ir anūką su žmona, kurie atvyko Marytę kelioms savaitėms parsivežti pasisvečiuoti pas juos. Marytė prieš pat savo gimtadienį slydo ir rimtai užgavo koją, tad nelengva jai vaikščioti.

Dar įteikėm Marytei gėlių puokštę, gimtadienio proga ir taip po trumpo pokalbio, teko atsisveikinti, nes ji turėjo išvykti su savo svečiais.

Dar kartą palinkėjome sveiko ir ilgo amžiaus ir atsisveikinome su miela Maryte. Julija M-nė

KULTŪRIETĖS SVEIKINO SAVO PIRMININKĖ GRĮŽUSIĄ IŠ T. LIETUVOS

Rugpjūčio 21 d. įvyko Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos narių susirinkimas. Draugijos pirmininkė Antanina Vaitkienė atidariusi susirinkimą perdavė linkėjimus nuo Lietuvoje esančių mūsų draugijos narių ir apamai nuo Lietuvos moterų. Tuos linkėjimus narės pasitiko su gausiu delnų plojimu ir reiškė džiaugsmą, kad mūsų veikloji pirmininkė sveika ir puikiai nusiteikusi grįžo.

Sekantis punktas buvo liūdnas. Pranešta, kad mirė mūsų draugijos ilgametė narė Adeline Bacevičienė. Pirmininkė paprašė narių atsistoti ir minutei tylos pagerbti mirusios narės atminimą.

Perskaitytas protokolas ir priimtas. Valdyba raportavo, kad atlikusi visus darbus, kurie jai buvo paskirti.

Sekretorė raportavo, kad Antanina Butkis pergyveno sėkmingą akies operaciją ir sėkmingai sveiksta. Taipgi sakė, kad M. Pliauškienė vykstanti į Holy Cross ligoninę, bet kai sekančią dieną nuėjusi aplankyti, tai jos ten nesuradusi. Isabelle Peters ir J. Marazienė raportavo, kad atlankiusios drg. Lucille Matuz ir rado ją gerame ūpe. Apie jų vizitą tilps atskira korespondencija. Jos ragino narės dažniau aplankyti Lucille, nes ji sveika būdama daug dirbo mūsų draugijos ir apamai pažangos labui. Drg. A. Dočkienė įteikė \$50 "Vilnies" jubiliejiniam albumui sveikinimą, taipgi drg. P. Malinauskienė įteikė \$25 albumui sveikinimą ir \$20 dėl "Vilnies" stogo remonto. Draugijos susirinkime narės jaučia pareigą per draugiją įteikti "Vilniai" paramos, nes kaip draugija, taip ir

"Vilnis" joms esą prie širdies.

Nutarta suruošti banketas sukėlimui pinigų, kad būtų iš ko apmokėti "Vilniai" už draugijos istoriją. Banketas įvyks spalio 7 d., 12 val. dieną, "Vilnies" salėje. Komisija išrinkta iš šių narių: I. Peters, A. Vaitkienės, A. Paulikienės, P. Malinauskienės ir J. Marazienės. Atžymėti šių narių gimtadieniai: A. Paulikienės, kuri pavaišino narės kuo stipresniu gimtadienio proga ir apdovanojo draugiją \$5; Anna Peters, V. Urbikienės, L. Matuzienės, V. Samuolienės, A. Di Salvo, Sharon Bammert, M. Valatienės, E. Klatauskienės, M. Pliauskienės, M. Balčiaiūtis, A. Druseikienės, Joms palinkėta ilgo, sveiko ir darbingo amžiaus ir sudainuota Ilgiausių metų.

Drg. S. Chapas įteikė draugijai \$5 dovanų, sakydama, kad nusibaudžianti save už neatsilankymą į keletą susirinkimų. Graži pabauda, dėkui.

Baigus susirinkimą drg. A. Vaitkienė, prašant narėms, labai nuosekliai papasakojo apie savo viso mėnesio viešnagę T. Lietuvoje ir pažymėjo, kad viskas Lietuvoje keičiasi, gražėja ir neveltui daugelis sako, kad dabartinė Lietuva tai "mažoji Amerika".

Beje, A. Vaitkienė visas dalyves pavaišino labai skoningais saldinais atvežtais iš Lietuvos.

Po jos puikios kalbos narės skirstėsi geroje nuotaikoje ir pažadėjo atsilankyti į kitą susirinkimą, kuris bus rugsėjo 18 d., 12 val. dieną, "Vilnies" salėje. Ta diena fotografuosis dėl "Vilnies" albumo.

Sekr. J. M-nė

MIRĖ IR PALAIDOTAS FRANK J. VESELY

Rugpjūčio 16 d. buvo širdies smūgio ištiktas Frank J. Vesely ir paskubomis nuvežtas į ligoninę. Deja, mirtis užgesino jo šviesaus gyvenimo liepsnelę. Mirė sulaukęs vos 69 m. a. Prieš šešis metus jis buvo ištiktas taipgi aštraus širdies smūgio, bet dėka gydytojų pastangų jo gyvastis buvo išgelbėta.

Velionis rugpjūčio 18 d. buvo pašarvotas Brust Funeral Home, Lambert, Ill. Šeštadienį vyko Masonic apeigos, sekmadienį daugelis jo ir žmonos draugų suvažiavo iš Chicagos ir plačios apylinkės, o pirmadienį rugpjūčio 20 d. buvo laidotuvės. Apeigos prasidėjo 10 val. ryto. Pasigirdo liūdnai vargonų garsai, grojant muzikai Valeria Urbikas, vėliau dainuoja solistė Estelle Bogden. Atsisveikinimo kalbą pasakė ilgų metų jo draugas H. Žebraitis. Jis priminė, kokius puikius darbus atliko velionis Frank Carpenters Union, Local Nr. 1. Taipgi kaip pavyzdinai ir rūpestingai abu su žmona veikė LDS 216 kp. (Monarchs). Po jo kalbos vėl sekė momentui pritaikintos dainos ir atsisveikinimas praeinant pro karstą, kuris skendo gausoje gėlių.

Po apeigų koplyčioje velionis buvo nulydėtas į Lietuvių Tautines kapines ir palaidotas šalia anksčiau mirusios dukros Diane bei uošvės Julijos Casko ir kitų pažįstamų. Į kapines palydėjo arti 50 kupinų palydovais automašinu. Kapinėse kalbėjo šeimos draugas laidotuvių direktorius P. J. Ridikas ir žmonos Jessie, dukros Denice Kazel ir jos vyro vardu padėjo visiems už gausų atsilankymą į šermenis, už

10

gelių vainikus, karsto nešėjams ir pakvietė į restoraną prie 95 gatvės. Ten visi buvo pavaišinti ir tuo būdu padėkota už visas suteiktas paslaugas laidojant mylimą vyrą, tėvą, uošvį, sūnų ir brolių.

Velionis taipgi paliko giliame liūdesyje savo tėvelį Charles, brolių Charles ir jo žmoną Erma, sesutes Anna Sorenson, Mary Koca ir jų šeimas ir daug kitų artimų giminių. Labai gaila ir skaudu, kad netekome tokio nuoširdaus ir veiklaus žmogaus, kuris dar daug metų galėjo gyventi ir būti visuomenei naudingas. Taipgi gaila jo mylimos žmonos, kuri tiek skausmingų valandų turi pernešti, kuri taip rūpestingai jį prižiūrėjo per tuos 6 metus, tikėdama kad dar ilgiau abu galės džiaugtis gyvenimu.

Mielą Jessie ir dukrelę, prašau ramintis, nes velionis tikrai to norėtų. Žinokite, kad jis gyvendamas atliko tikrai dorą ir sąmoningą žmogaus gyvenimo pareigą. Lai Jam bus amžina ramybė!

Wrobel atostogavo Kanadoje

Su grupe ekskursantų Virginia ir Walter Wrobel rugpjūčio 16 d. išvyko į Kanadą 10 dienų pasidairyti. Labai galimas daiktas, pasieks ir Alaską. Virginijos marmytė Julija Urmonienė pasiliko jų namuose šeiminkauti. Daugelis skambina jai, bet jos savuose namuose nėra. Linkėtina atostogautojams prisemti naujos energijos ir sveikiems grįžti į namus. Kaip žinia, Virginia yra net dvejų LDS kuopų fin. sekretorė.

Vilnietė

Viešnia iš Lietuvos

Sanpetersburgietės Helen Sarkiūnienės kvietimu Amerikoje lankėsi viešnia iš Lietuvos — gydytoja Nijolė Tilienė. Važinėdama pas pažįstamus po JAV buvo stabtelėjusi ir Chicagoje. Dėka Marytės bei Juliaus Urbiko ir Jono Patecko paslaugoms, viešnia susipažino su Chicaga, kaip ji sako, pulsuojančia amerikietiško gyvenimo pulsu ir kylančia į padangę dangoraižiais.

Nemažą įspūdį viešniai padarė Lietuvių Tautinės kapinės, kur šimtų ir šimtų lietuvių palaikai palaidoti visiems laikams. Susipažinus su lietuvių dypukų Chicagoje "sostine" Marquette Parku pareiškė, kad ir šios "sostinės" lietuvius laukia toks pat likimas nebesugrįžti į savo gimtąją žemę.

Su šia draugiška kultūringa lietuvaite buvo malonu pabendrauti, pasiūnekėti apie emigracijoje lietuvių likimą, jų nostalgiją bei aplinkybes, vertusias palikti savo žemę ir atsidurti čia, toli nuo gražiojo Nemuno ir Sešupės krašto, kuriame nors nėra tiek blizgučių kaip čia Amerikoje, bet kiekvienam doram lietuviui yra pilnaviduris gyvenimas.

Viešnia buvo apsistojusi pas Aną ir S. J. Jokubką. Atsisveikindama nuoširdžiai padėkojo Urbikams, Peteckui ir kitiems globojusiems ją Chicagoje. X.

LAKŠTUTĖS GRAŽIAI PAGERBĖ SAVO SAVO MOKYTOJĄ

Rugpjūčio 13 d. turėjau laimės būti pakviesta į labai šaunų balių, tik negreit sužinojau jo tikslą ir kur jis vyks. Apie pirmą valandą nuvykau į nurodytą vietą ir bematant atvyko Antanas Urbikas. Susodino mus į jo erdvią automašiną net 6 asmenis. Važiavome ištisą valandą iki pasiekėme šaunų banketams klubą Lilac Lodge. Radome daugiau svečių, jei neklystu, viso gero buvo 18-kos asm. Antano Litvino giminaitė yra klubo savininkė.

Sužinojome jo tikslą. Pirmiausia tai pasveikinimas Lakštučių mokytojos Valerijos Urbikienės jos 59-to gimtadienio proga, o paskui buvo mintis, kad Lakštutės užbaigs savo kilnų darbą. Visi sveikino muzikę

CHICAGO — LOMBARD, ILL.

MIRUS

Frank Vesely

Mes artimi draugai reiškiamo gilią užuojautą jo žmonai Jessie, dukrai Denise ("Mitch") Kozel, seserims Anne Sorenson ir Mary Koca, broliui Charles (Erma), bei kitiems artimiesiems giminėms bei idėjos draugams.

Žinokit, kad ir mes liūdim netekę tokio gero draugo.

NELLIE DE SCHAAF

LOUIS DE SCHAAF

ALICE YONIK, Rhinebeck, N. Y.

CHICAGO — LOMBARD, ILL.

MIRUS

Frank Vesely

Reiškiu gilią užuojautą jo žmonai Jessie, dukrai Denise ("Mitch") Kozel, seserims Anne Sorenson ir Mary Koca, broliui Charles (Erma), bei kitiems artimiesiems giminėms bei draugams.

Žinokit, kad ir aš liūdziu sykiu su jumis.

LUCILLE MATUZ

Vilnis, 1984 rugsėjo 14.

Antanina Vaitkienė

MIRĖ IR PALAIDOTA ADELINE BACEVIČIENĖ

Visai nenujaustai ir netikėtai rugsėjo 15 d. nuo širdies smūgio mirė Adeline Bacevičienė. Velionė buvo gimusi 1897 metais liepos 25 d. Į šią šalį atvyko jauna. Susituokė su Martynu Bacevičium, kuris prieš 14 metų mirė.

Kadangi velionė iš savo pusės neturėjo artimų giminių, išskyrus Lietuvoje sesers dukros šeimą, tai laidotuvėmis rūpinas velionio vyro Martyno Bacevičiaus brolio Motiejaus duktė Jadvyga Labanauskė ir jos vyras Jonas, taipgi brolio sūnus Bruno Bačys ir jo šeima.

Velionė buvo pašarvota Petkaus koplyčioje, Marquette Parke. Šeštadienį rugpjūčio 18 d. dar prieš 10 val. prisirinko kupina Petkaus erdvi koplyčia velionės vyro giminių ir jų draugų. Taipgi didelė dauguma dalyvių buvo velionės idėjos draugų-draugų. Ypatingai daug dalyvavo Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos narių, kur velionė buvo ilgus metus narė. Taipgi "Vilnies" skaitytoja. Velionės vyras Martynas buvo tūlą laiką "Vilnies" administratorium, taipgi redaktorium. Velionis yra parašęs daug

svarbių straipsnių.

Karštą puosė giminių ir draugų gyvų gėlių puokštės.

Prasidėjus laidotuvių apeigoms, pasigirsta liūdna daina. Dainuoja solistė Estelle Bogden, vargonais palydi muzikė Valerija Urbikienė. Laidotuvių direktorius angliškai ir lietuviškai atsikreipia į dalyvius, kad praeidami pro karštą atsisveikintų su velione. Apie jos gyvenime atliktus visuomeniškus ir naudingus darbus nei žodelio neprasitarta. Tarsi ji nieko savo gyvenime naudingo neatliko? . .

Gana gražus būrys palydovų palydėjo į Lietuvį Tautines kapines, kur kapinėse laidotuvių direktorius paskaitė anglišką trumpą poeziją ir tuo buvo baigtos laidotuvių apeigos. Baigus apeigas laidotuvių direktorius giminių vardu padėkojo visiems dalyviams už suteiktas paslaugas, karsto nešėjams, už

gėlių puokštės ir pakvietė visus į Landmark restoraną pietums, kur visi buvo gražiai pavaišinti ir tuo būdu padėkota už suteiktas paslaugas laidojant mielą giminaitę ir pažangaus judėjimo narę, tik be tinkamų kalbų, atsisveikinant su buvusią veiklia moterimi.

Dalyvė

CHICAGO – LOMBARD, ILL.
MIRUS

Frank Vesely

Mes artimi draugai-gės reiškiamo gilia užuojautą jo žmonai Jessie, dukrai Denise ("Mitch") Kogel, seserims Anne Sorenson ir Mary Koca, broliui Charles (Erma), bei kitiems artimiesiems giminėms bei idėjos draugams.

Zinokit, kad ir mes liūdim netekę tokio brangaus draugo.

G. Baran	A. J. Opas, Sr.
K. Mazurek	V. Urbikas
A. Krisiken	A. Urbikas
E. White	Is. Peters
D. White	J. Marazas
V. Baran	A. Dočkienė—Cicero
D. Opas	E. ir B. Dočkai
A. J. Opas, Jr.	A. ir S. J. Jokubka

HOT SPRINGS, ARK.

MIRUS

Joseph Ziura

Mirė Hot Springs, Ark. rugpjūčio 12 ir buvo palaidotas Chicagoje rugpjūčio 15. Jis skaitė ir rėmė "Vilni", buvo švelnus ir geros širdies žmogus. Mums visiems labai gaila netekus tokio gero draugo.

Paliko liūdėt žmona Josephine, po-dukra Helen Stumbris ir jos šeima, brolienė "Ziggy" (Vivian) Baltušis-Baker bei giminės Lietuvoje.

MILDRED KUBILIUS
B. F. KUBILIUS
Hot Springs, Ark.

ALBUQUERQUE, N. MEX.

MIRĖ

Frank "Fritz" Jacobs

Reiškiamo gilia užuojautą velionio žmonai Olgai, sūnams Wayne ir Frank ir jų šeimoms — motinai Onai Jokubauskienei, broliui Albertui ir žmonai Onai ir jų sūnams, pusseserei Valerijai Urbikas ir jos šeimai, pusbroliui Stanley Bernot ir jo šeimai, velionio žmonos motinai Mary Gabris ir jos vyrui Antanui, ir kitiems giminėms ir draugams.

SOPHIE KENT
CHESTER KENT
Downey, Cal.

CHICAGO – LOMBARD, ILL.

MIRUS

Frank Vesely

Mes artimi draugai-gės reiškiamo gilia užuojautą jo žmonai Jessie, dukrai Denise ("Mitch") Kozel, seserims Anne Sorenson ir Mary Koca, broliui Charles (Erma) bei kitiems artimiesiems giminėms ir draugams.

Zinokit, kad ir mes liūdim netekę tokio brangaus draugo.

J. Antonowitz	F. Vek
Al. Antonowitz	K. Zebraitis
M. Wassel	T. Zebraitis
E. Jordan	A. Batus
F. Jordan	M. Batus
M. Vek	S. Atkinson

J. Atkinson

CHICAGO – LOMBARD, ILL.

MIRUS

Frank Vesely

Mes artimi draugai-gės reiškiamo gilia užuojautą jo žmonai Jessie, dukros Denise šeimai ir kitiems giminėms ir draugams. Mes liūdim netekę brangaus draugo.

Alekas ir Violet Taraška
Telda King
Marytė Naltolionytė
Margaret Mozūraitienė
Connie Mugianienė
Ksavera Karosienė

CHICAGO – LOMBARD, ILL.

MIRUS

Frank Vesely

Mes artimi draugai-gės reiškiamo gilia užuojautą jo žmonai Jessie, dukrai Denise — ("Mitch") Kozel, seserims Anne Sorenson ir Mary Koca, broliui Charles (Erma) Vesely bei kitiems artimiesiems giminėms ir draugams. Zinokit, kad ir mes liūdim netekę tokio brangaus draugo.

ANNA OSHELL
FRIEND

CHICAGO – LOMBARD, ILL.

MIRUS

Frank Vesely

Mes artimi draugai-gės reiškiamo gilia užuojautą jo žmonai Jessie, dukrai Denise ("Mitch") Kozel, seserims Anne Sorenson ir Mary Koca, broliui Charles (Erma), bei kitiems artimiesiems giminėms bei idėjos draugams.

Zinokit, kad ir mes liūdim sykiu su jumis netekę tokio gero draugo.

EVA SANKUS
ISABELLE MATUSEVICH

CHICAGO – LOMBARD, ILL.

MIRUS

Frank Vesely

Mes artimi draugai-gės reiškiamo gilia užuojautą jo žmonai Jessie, dukrai Denise ("Mitch") Kozel, seserims Anne Sorenson ir Mary Koca, broliui Charles (Erma), bei kitiems artimiesiems giminėms ir draugams.

Zinokit, kad ir mes liūdim netekę tokio brangaus draugo.

Carl Walters	B. Salem
Dorothy Walters	F. Salem
Tony Gurski	H. Setzke
R. Jankel	L. Setzke
V. Jankel	J. Urbikas
W. Slench	M. Urbikas
F. Mikuzis	J. Mikuzis

H. Stezke

**Aplankėme
Lucille Matuz**

Rugsėjo 18 d. palydėjome į amžiną poilsį drg. Adelina Bacevičienę. Po laidotuvių, nutarėme su Isabelle Peters aplankyti ilgokai pasiligojusią buvusią visuomenės veikėją drg. Lucille Matuzienę, kuri šiuo laiku randasi Diplomatic Health Care, 9125 So. Pulaski, Room 328, Evergreen Park, Ill. 60642. Nuvykusios radome ligonę gulintį. Pamačiusi mus, tuojaus atsikėlė ir atsisėdo į kėdę ant ratukų.

Jau senokas laikas ligonės nemačiau. Gerokai sumenkusi, nes pergyveno porą rimtų operacijų. Sveikoji koja subandažuota. Sako, gydotojai nori amputuoti ir antrą koja, bet ji nesutinkanti.

Nežiūrint, kad Lucille sunkios ir ilgos ligos prispausta, bet pokalbiuose nieku nesuklysta. Prisimena veiklą praityje, ir draugus, su kuriais tiek daug veikė. Bet mažai iš jų beliko gyvų, o kiti taipgi sveikatoje netvirtai. Ji ypatingai rūpina-

si, kaip ir ką veikia Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugija, kurioje yra idėjusi daug gražaus darbo, ypač kai veikė draugijos choras. Taipgi karo metais daug iš kultūriečių ir aplamai pažangiečių kraujo gavo, kad išgelbėjus gyvas-tis mūsų karių.

Lucille rugpjūčio 10 d. atžymėjo savo 88-tą gimtadienį, bet kaip minėjau, protiniai pilnai tvirta ir jei ne toji nelemtoji liga, tai dar daug tikėtumės iš jos visuomenės labui. Ji ir taip neatitolsta nuo visuomenės veiklos ir seka spaudoje, kas veikiama ir kas reikėtų dar atlikti.

Besikalbant apie visuomeninius reikalus nepastebėjome, kaip prabėgo trejetas valandų.

Linkėtina mielai Lucille sutvirtėti sveikatoje, o jos vienminčiai draugai turėtų dažniau ją aplankyti ir tuo būdu sumažinti ilgesį bei liūdesį.

Atsisveikinome ir pažadėjome prie pirmos progos vėl ją aplankyti.

Julija M-nė

SANTA MONICA, CAL.

MIRUS

August Underhill—Andraitis

Gimęs Lietuvoje. Mirė sulaukęs 81 metų.

Po Pirmojo karo emigravo į Kanadą. Kanadoje nepatiko. Atvažiavo į Chicago. Čia irgi nepatiko. Buvo sužeistas automobilio nelaimėj. Sirguliavo pora metų.

Jo artima giminaitė Marija Urnežis globojo jį iki paskutinių dienų. Palaidotas su bažnutinėmis maldomis.

Liko du sūnūs ir jų šeimos, gyvena Kanadoje.

K. G. URNEŽIS

Santa Monica, California

CHICAGO, ILL.

MIRUS

Mykolui Marazui

Reiškiamė gilią užuojautą jo žmonai Julijai ir visiems jos artimiesiems, giminėms ir draugams Amerikoje ir Lietuvoje. Žinokit, kad ir mes liūdim su jumis.

SOPHIE KENT
CHESTER KENT
Downey, Cal.

CHICAGO, ILL.

MIRUS

Mykolui Marazui

Reiškiamė gilią užuojautą jo žmonai Julijai ir visiems jos artimiesiems, giminėms ir draugams Amerikoje ir Lietuvoje. Žinokit, kad ir mes liūdim su jumis.

JOSEPHINE SISEVICH
CHARLES SISEVICH

CHICAGO, ILL.

MIRUS

Adeline Bacevičienėi

Reiškiamė gilią užuojautą velionės vyro giminaičiams Jadvygai ir Jonui Labanauskams, Bruno Bačiui ir jo šeimai, o ypatingai velionės sesutės giminėms Lietuvoje. Taipgi Jos kilnios idėjos draugėms-draugams. Mes kartu liūdimė netekusios ilgų metų narės.

AMERIKOS LIETUVIŲ MOTERŲ KULTŪROS
DRAUGIJOS VALDYBA IR NARĖS

CHICAGO – LOMBARD, ILL.

MIRUS

Frank Vesely

Mes artimi draugai-gėš reiškiamė gilią užuojautą jo žmonai Jessie, dukrai Denise ("Mitch") Kozel, seserims Anne Sorenson ir Mary Koca, broliui Charles (Erma), bei kitiems giminėms bei idėjos draugams.

Žinokit, kad ir mes liūdim netekę tokio brangaus draugo.

A. Powell	M. Kancere
V. Powell	V. Bogden
J. Feiza	F. Vaitkus
E. Bogden	A. Vaitkus
A. Chapas	R. Žilis
S. Chapas	A. Litvinas
B. Rasins	D. ir V. Yotka

CHICAGO, ILL.

MIRUS

Adeline Bacevich

Reiškiamė gilią užuojautą jos giminėms Jadvygai ir Jonui Labanauskams, bei kitiems artimiems giminėms ir draugams Kanadoje ir Lietuvoje. Žinokit, kad ir mes liūdim su jumis.

L. Matuz	B. Rasins
P. Malinauskienė	M. Wassel
A. Dočkienė—Cicero	F. Jordan
E. Jordan	

CHICAGO, ILL.

MIRE

Adeline Bacevich

Gyveno Marquette Parko apylinkėje. Mirė rugpjūčio 15 d., sulaukusi 87 metų amžiaus.

Reiškiamė gilią užuojautą jos giminėms Jadvygai ir Jonui Labanauskams, Bruno Bacys su šeima, brolienei Gene Prusis bei kitiems giminėms Kanadoje ir Lietuvoje.

A. Vaitkus	D. ir V. Yotka
F. Vaitkus	M. Montvila
A. Powell	J. Feiza
V. Powell	Is. Peters
A. Pauliukas	J. Marazas
M. Kancere	N. De Schaaf
L. De Schaaf	

CHICAGO, ILL.

MIRUS

Adeline Bacevich

Reiškiamė gilią užuojautą jos giminėms Jadvygai ir Jonui Labanauskams, Bruno Bacys su šeima, brolienei Gene Prusis bei kitiems giminėms Kanadoje ir Lietuvoje.

A. Krisiken	D. White
S. Chapas	E. White
A. Chapas	V. Urbikas
M. Tampkens	A. Urbikas
F. Podžiukas	J. Urbikas
J. Pateckas	M. Urbikas
R. Žilis	L. Matuz
A. Litvin	

CHICAGO, ILL.

MIRUS

Adeline Bacevich

Reiškiamė gilią užuojautą jos giminėms Jadvygai ir Jonui Labanauskams, bei kitiems artimiems giminėms ir draugams Kanadoje ir Lietuvoje. Žinokit kad ir mes liūdim su jumis.

Estelle Bogden	Alice Yonik, Rhinebeck, N. Y.
Vince Bogden	